

สภาพชุมชนเมืองเชียงราย

ลักษณะทางกายภาพ

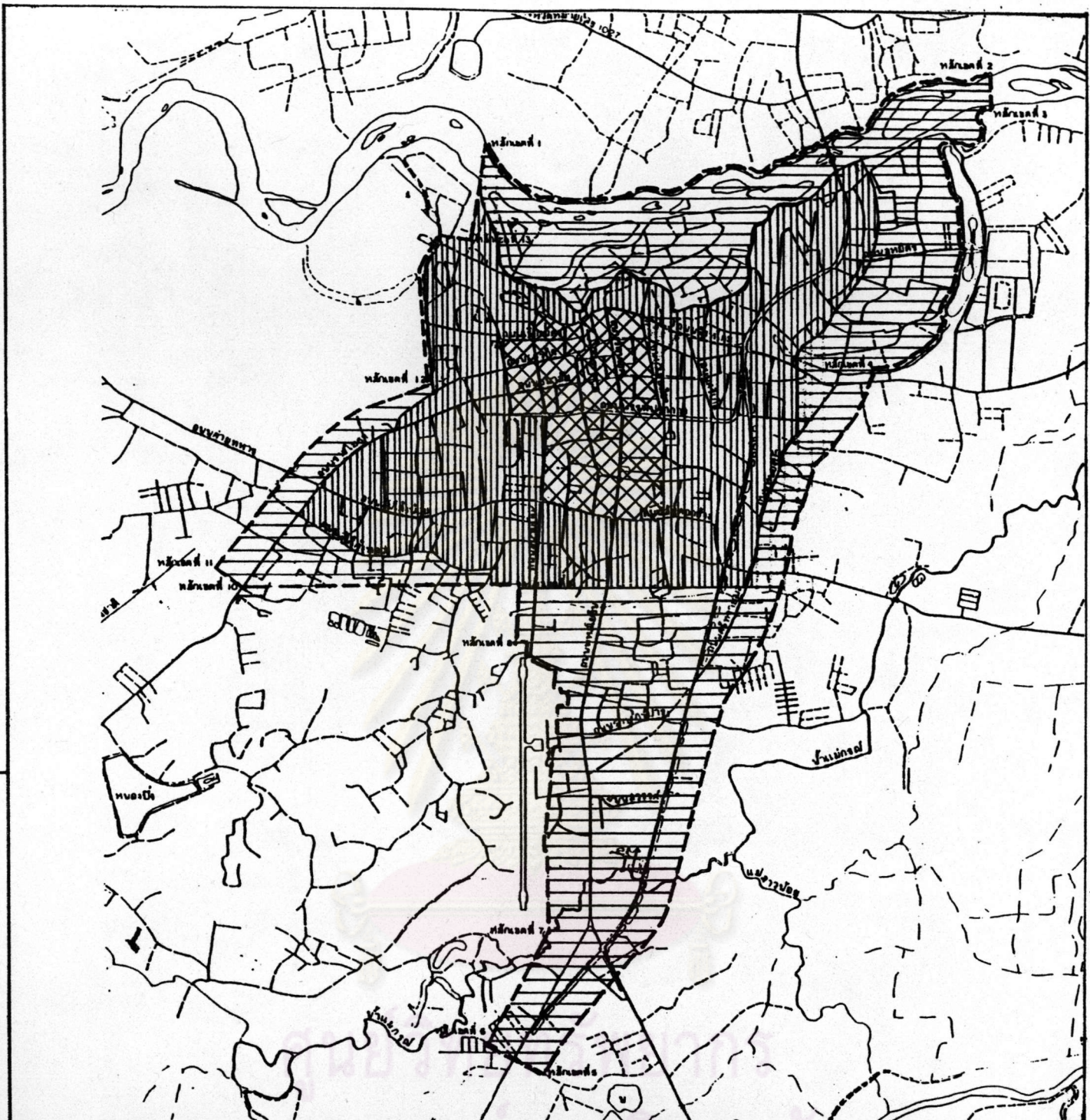
1. ที่ตั้ง

พื้นที่เขตเทศบาลเมืองเชียงรายตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ระหว่างเส้นละติจูดที่ 19 องศา 52 ลิปดา ถึง 19 องศา 55 ลิปดา เหนือ และเส้นลองจิจูดที่ 99 องศา 49 ลิปดา ถึง 99 องศา 51 ลิปดา ตะวันตก มีรูปร่างใกล้เคียงกับรูปกรวย โดยมีปากกรวยอยู่ที่ริมแม่น้ำกกด้านเหนือ และปลายกรวยอยู่ด้านทิศใต้ของลำน้ำแม่กรณ์ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 10.65 ตารางกิโลเมตร โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลริมกก
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลรอบเวียง
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลสันทราย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลรอบเวียง

2. ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่เขตเทศบาลเมืองเชียงรายตั้งอยู่บนที่ราบลุ่มแม่น้ำกก มีระดับความลาดเทเพียงเล็กน้อย จากด้านตะวันตกของพื้นที่เขตเทศบาลฯ ซึ่งมีความสูง 395.00 เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง ไปสู่พื้นที่ด้านตะวันออกของเขตเทศบาลฯ ใกล้หนองน้ำร่องปลาข้าว ซึ่งมีความสูง 391.00 เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง (ระดับความลาดเทเฉลี่ยประมาณร้อยละ 0.12) และจากพื้นที่ด้านใต้ของเขตเทศบาลฯ ซึ่งมีความสูง 395.00 เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง ไปสู่พื้นที่ด้านเหนือของเขตเทศบาลฯ ที่ริมแม่น้ำกก ซึ่งมีความสูง 310.50 เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง (ระดับความลาดเทเฉลี่ยประมาณร้อยละ 0.08) มุมด้านตะวันตกของเทศบาลเมืองเชียงรายซึ่งอยู่ใกล้ริมแม่น้ำกกมีตอยเล็ก ๆ ตั้งอยู่ 4 ลูก ตอยสูงที่สุดมีความสูง 415 เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง คือ ตอยทอง ซึ่งเป็นที่ตั้งของสะดือเมือง (หลักเมือง) เชียงราย พื้นที่ด้านตะวันตกของสนามบินเชียงรายเป็นที่ตั้งของกลุ่มตอยเล็ก ๆ หลายลูก ที่ใกล้สนามบินที่สุดคือ ตอยพระบาท ซึ่งมีความสูง 420.00 เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง

การศึกษาเพื่อเสนอแนวทางการใช้ที่ดินเมืองเชียงราย

แผนที่ 4.1

แสดง: พื้นที่ศึกษา

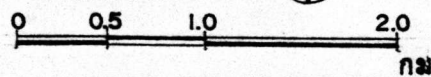
- พื้นที่ที่ 1
- พื้นที่ที่ 2
- พื้นที่ที่ 3

สัญลักษณ์

- เขตเทศบาล
- ถนน, ซอย
- แม่น้ำ, คลอง

มาตราส่วน

ที่มา :

การคมนาคมขนส่ง

1. ระบบถนนและสภาพการจราจร

1.1 ระบบถนนเมืองเชียงราย

จากสภาพตัวเมืองเชียงราย มีแม่น้ำกกไหลผ่านในแนวตะวันออก-ตะวันตก ทางด้านเหนือของชุมชน ระบบถนนส่วนใหญ่จึงปรากฏอยู่ในบริเวณส่วนนี้ของตัวเมือง ถนนสายหลักที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างชุมชนเมืองเชียงรายกับชุมชนอื่นในจังหวัด และจังหวัดใกล้เคียง ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (ตอนเลี้ยงเมือง) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 110, 1232 และ 1233 พาดผ่านทางตะวันออกของชุมชน ทางด้านใต้มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 และ 1020 และด้านตะวันตกมีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1211 ตัดผ่าน

สำหรับถนนสายหลักที่สำคัญในเมืองเชียงราย ได้แก่ ถนนสิงหไคล ถนนอุตรกิจ ถนนนาสัย และถนนบรรพปราการ ทิศทางการวางตัวตัดกันเป็นตารางหมากรุก ในแนวเหนือ-ใต้ และตะวันออก-ตะวันตก

ลักษณะโครงข่ายระบบถนน จะกระจายตัวออกไปทางด้านตะวันออกและทางด้านใต้เป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากเป็นที่ราบลุ่ม ส่วนทางด้านเหนือถูกจำกัดด้วยแม่น้ำกก และด้านตะวันตกเป็นที่ราบสูงและเนินเขา ซึ่งยังขาดระบบถนนสายหลักที่ให้ความสะดวกในการเข้าถึงเชื่อมต่อกับตัวเมือง ปัจจุบันมีถนนและซอยในเขตเทศบาลฯ ทั้งสิ้น 159 สาย แต่ขณะนี้ได้ขยับขยายเป็นทางหลวงเทศบาลชั้นที่ 3 ไว้เพียง 20 สาย

1.2 สภาพการจราจร¹⁾

ปริมาณการจราจรในช่วงโมงเร่งด่วนเช้า (07.00-08.00 น.) และบ่าย (17.00-18.00 น.) ซึ่งเป็นเวลาที่ประชาชนเดินทางไปทำธุรกิจส่วนตัวในการทำงาน เรียนหนังสือ และอื่น ๆ พบว่า บริเวณห้าแยกพ่อขุนเม็งรายมหาราชถึงสะพานข้ามแม่น้ำกก มีปริมาณความหนาแน่นของรถสูงสุดคือ 3,823 คันต่อชั่วโมง (ปี 2526 จำนวนรถ 1,292 คันต่อชั่วโมง) รองลงมาได้แก่ถนนสิงหไคล ช่วงจากถนนรัตนเขตต่อถนนวิเศษเวียง 2,583 คันต่อชั่วโมง ถนนบรรพปราการช่วงจากถนนสุสถิตยถึงถนนรัตนเขต 2,165 คันต่อชั่วโมง และถนนสนามบินช่วงจากสันโค้งน้อยถึงถนนบรรพปราการ 2,117 คันต่อชั่วโมง

¹⁾ สถิติข้อมูลวิศวกรรม ปี 2533 สำนักผังเมือง

1.3 ปัญหาของระบบถนนและการจราจร

1. ถนนสายหลักในแนวตะวันออก-ตะวันตก จากตัวเมืองเพื่อเชื่อมกับทางหลวง-แผ่นดินมีไม่เพียงพอ ที่มีอยู่แล้วบางสายมีแนวทางคดเคี้ยว และทางคับแคบ ผิวจราจรไม่ได้มาตรฐาน ถนนสิงห์โคก ถนนอตรกิจ ถนนธนาลัย ถนนบรรพปราการ และถนนพลโยธิน ซึ่งเป็นเส้นทางสายหลักที่สำคัญ มีแนวทางมาบรรจบที่บริเวณห้าแยกฯ บนทางหลวงแผ่นดินที่เดียวกันทั้งหมด ส่งผลให้การจราจรบริเวณดังกล่าววุ่นวาย สับสน และหนาแน่นกว่าบริเวณอื่น ๆ ของเมือง ขาดความสะดวกคล่องตัวในการเข้า-ออกเมือง

2. เส้นทางสายหลักในแนวเหนือ-ใต้ เพื่อใช้เดินทางติดต่อระหว่างพื้นที่ตอนบนของแม่น้ำกับตัวเมืองอาศัยสะพานที่มีอยู่เพียงแห่งเดียวนั้นไม่เพียงพอสำหรับการจราจรในปัจจุบัน และเริ่มมีปัญหา การจราจรติดขัดบริเวณตัวสะพานแล้วในช่วงโมงเร่งด่วน

3. ถนนในเมือง เชียงรายหลายสายยังไม่ได้มาตรฐานในเรื่องของผิวจราจร ความกว้างรัศมีความโค้ง รัศมีมุมเลี้ยว ทางร่วม ทางแยก ป้ายจราจร และเครื่องหมายต่าง ๆ ทำให้การใช้ถนนไม่เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4. การใช้ที่ดินสับสน ปนเปกันหมด ในหลายบริเวณ ทำให้การจราจรที่ไม่มีความจำเป็นเกิดขึ้น และขัดแย้งกับหน้าที่ของถนนนั้น ๆ

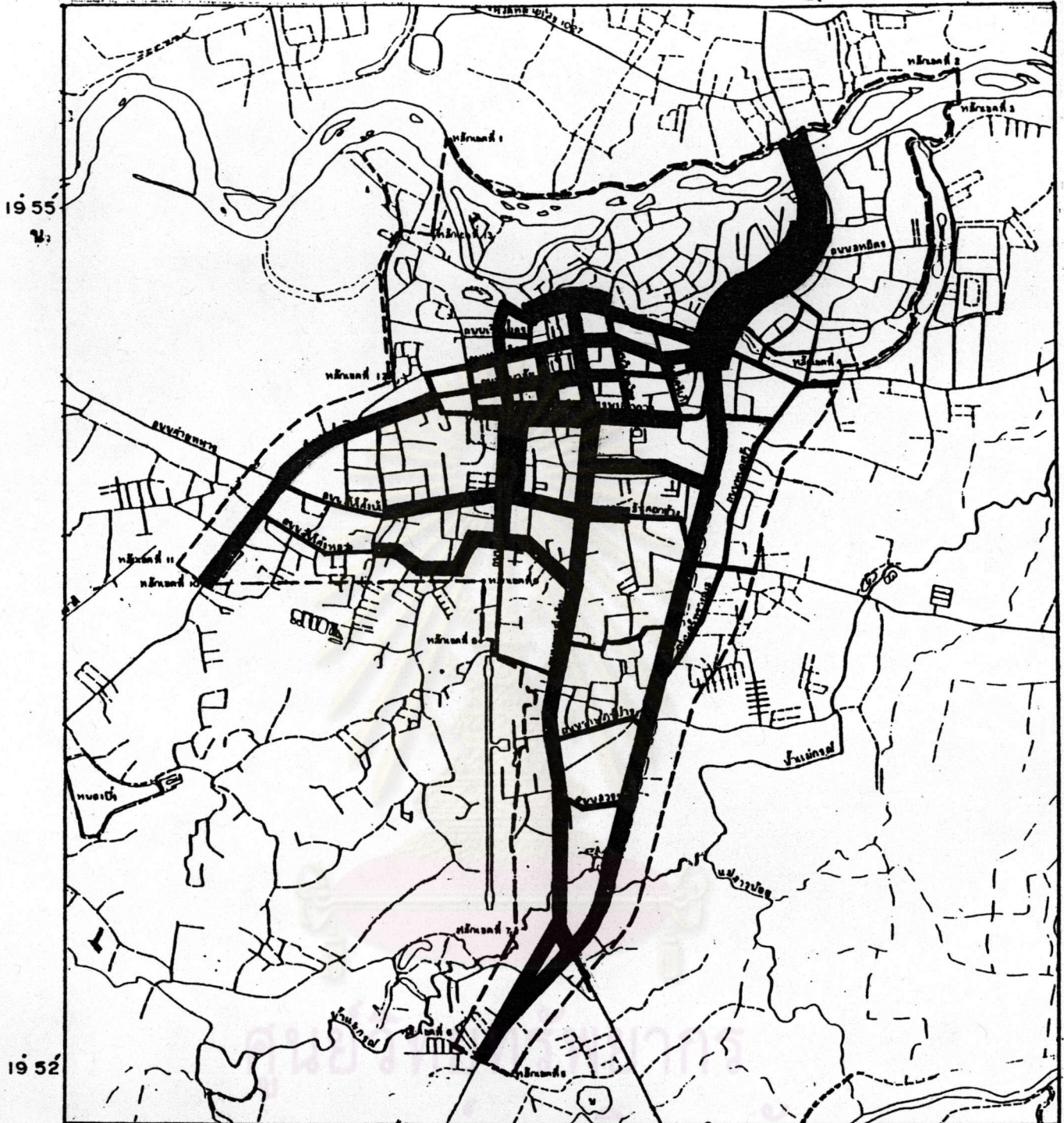
5. การจอดรถบนผิวจราจรตามถนนสายต่าง ๆ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดและอุบัติเหตุโดยเฉพาะเส้นทางที่มีผิวจราจรคับแคบอยู่แล้ว ร้านค้าอาคารต่าง ๆ สองฟากถนน ส่วนใหญ่ยังขาดสถานที่จอดรถนอกถนน

2. การขนส่งสาธารณะ

2.1 การขนส่งสาธารณะภายในเมือง

รถโดยสารประจำทาง รถโดยสารประจำทาง (ที่ได้รับอนุญาตจากขนส่งจังหวัด) ในเมืองเชียงรามี 3 สาย ดำเนินการโดยบริษัทสหกรณ์เดินรถเชียงราย จำกัด มีจำนวน 196 คัน

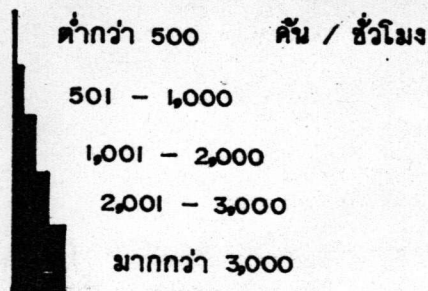
รถสองแถว ส่วนใหญ่จะจอดรอรับผู้โดยสารตามบริเวณสถานีขนส่ง ตลาดสดเทศบาล 1 บริเวณโรงพยาบาล โอเวอร์บู้ค และบริเวณโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ มีจำนวนรถประมาณ 40 คัน

การศึกษาเพื่อเสนอแนวทางการใช้ที่ดินเมืองเชียงราย

แผนที่ 4.2

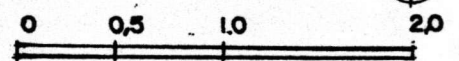
แสดง : ปริมาณจราจรในช่วงโมงเร่งด่วน พ.ศ. 2533

สัญลักษณ์

- เขตเทศบาล
- ถนน, ซอย
- แม่น้ำ, คลอง

ภาคส่วน

กม.

ที่มา : กองวิศวกรรม สำนักผังเมือง

รถสามล้อเครื่อง ส่วนใหญ่จะจอดรอรับผู้โดยสารตามย่านการค้า เช่นบริเวณตลาดสด บริเวณโรงพยาบาล โรงแรม และท่ารถ บ.ข.ส. มีจำนวนประมาณ 45 คัน

รถสามล้อถีบ ส่วนใหญ่จะจอดรอรับผู้โดยสารตามถนนสายต่าง ๆ ที่เป็นย่านชุมชนหนาแน่น มีจำนวนรถประมาณ 235 คัน

2.2 การขนส่งระหว่างเมือง

เมืองเชียงรายมีสถานีขนส่งผู้โดยสาร ตั้งอยู่บนถนนประเสริฐ ตำบลเวียง มีเนื้อที่ประมาณ 6 ไร่ มีรถโดยสารประจำทางสามารถติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงในภาคเหนือตอนบน-ตอนล่าง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและกรุงเทพมหานครและชุมชนภายในจังหวัด มีทั้งสิ้น 40 สาย

สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ

1. การประปา

1.1 การประปามีภาคเชียงราย

มีสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 1120 ถนนไกรสรสิทธิ์ มีพื้นที่ 6 ไร่ 1 งาน 43 ตารางวา ซึ่งเป็นที่ของราชพัสดุและของทหาร มีโรงกรองน้ำอยู่สองแห่ง แห่งแรกอยู่ในพื้นที่บริเวณเดียวกันกับที่ตั้งสำนักงาน และยังเป็นที่ตั้งของถังสูง เพื่อจ่ายน้ำประปาอีกด้วย แห่งที่สองอยู่ในพื้นที่ของทหารบริเวณวังคำ ใกล้กองร้อย อ.ส.จ. เชียงราย ซึ่งอยู่บนเนื้อที่ประมาณ 53 ไร่ 1 งาน 83 ตารางวา ได้ทำการก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ.2528 สามารถเพิ่มกำลังผลิตได้อีก 12,000 ลูกบาศก์เมตร

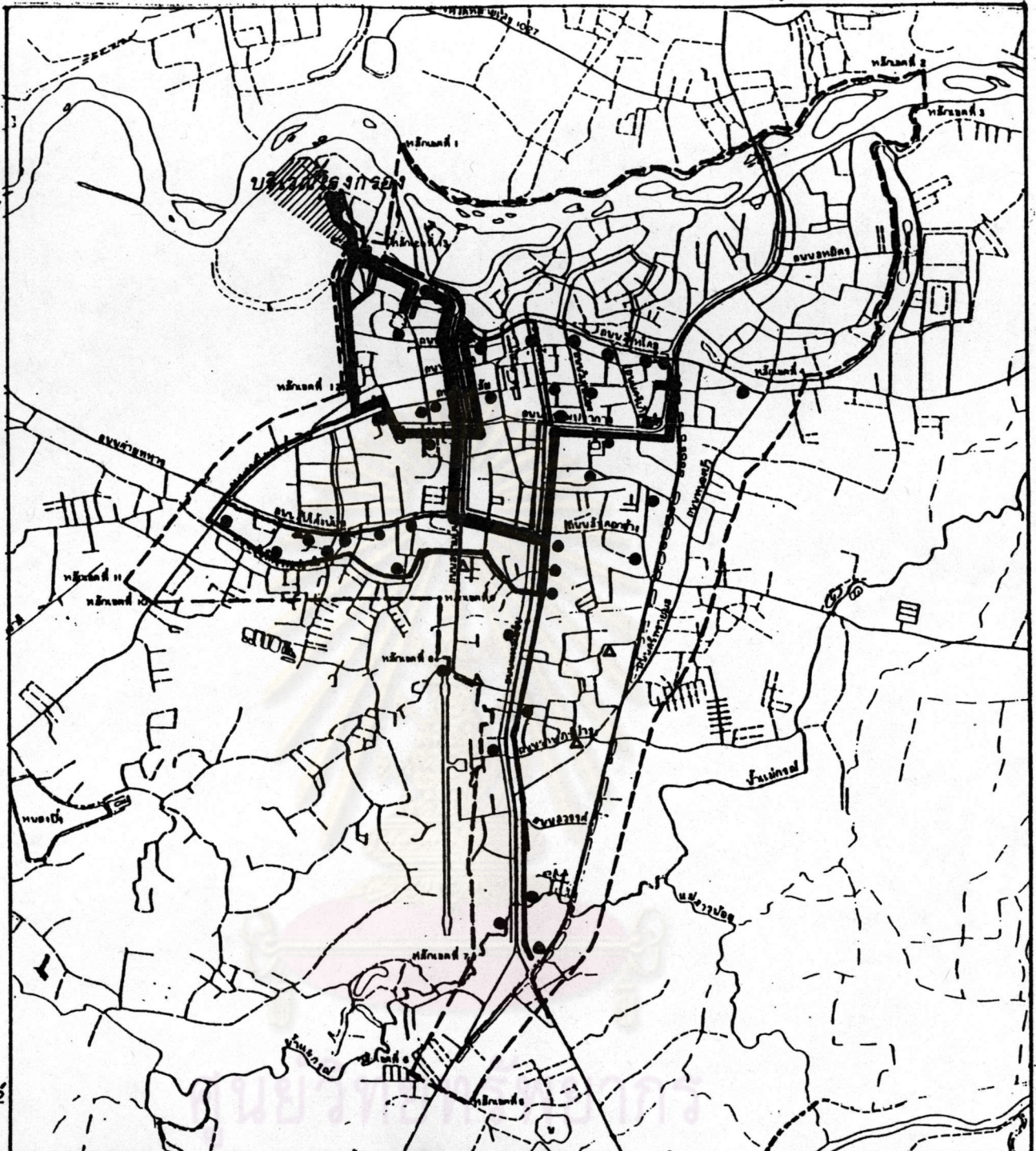
แหล่งน้ำดิบ ได้จากแหล่งน้ำผิวดิน คือ จากแม่น้ำกก ซึ่งอยู่ห่างจากโรงกรองน้ำประปาประมาณ 100 เมตร มีปริมาณน้ำดิบเพียงพอทุกฤดูกาล แต่ในอนาคตคาดว่าจะมีปัญหาในช่วงหน้าแล้งเพราะน้ำจะมีน้อย กระแสน้ำเปลี่ยนทิศทางทำให้ต้องย้ายตำแหน่งสูบน้ำขึ้นไปเหนือน้ำเรื่อย ๆ ในด้านคุณภาพ น้ำดิบจะมีปัญหาความขุ่นของน้ำดิบในช่วงฤดูฝน ซึ่งจะต้องใช้สารส้มในขบวนการผลิต ประมาณ 500 กิโลกรัมต่อวัน

รายละเอียดในขบวนการผลิตและอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ประกอบด้วย

- เครื่องสูบน้ำแรงต่ำ ขนาด 700 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง จำนวน 3 เครื่อง
- เครื่องสูบน้ำแรงสูง ขนาด 600 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง จำนวน 3 เครื่อง

19 55
น.

19 52

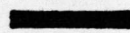
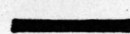
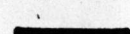

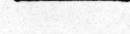
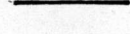

การศึกษาเพื่อเสนอแนวทางการใช้ที่ดินเมืองเชียงราย

แผนที่ 4.3

แสดง : โครงข่ายการบริการประปาเทศบาล พ.ศ. 2533

สัญลักษณ์

- ท่อขนาด ๑ 400 มม.
- ท่อขนาด ๑ 300 มม.
- ท่อขนาด ๑ 250 มม.
- ท่อขนาด ๑ 200 มม.
- ท่อขนาด ๑ 150 มม.
- ท่อขนาด ๑ 100 มม.
- หัวดับเพลิง

- เขตเทศบาล
- ถนน, ซอย
- แม่น้ำ, คลอง

มาตราส่วน

0 0.5 1.0 2.0

กม.

ที่มา : การประปาวรรณภูมิภาค

- โรงกรองน้ำและถึงตกตะกอน ขนาด 500 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง(ที่วังคำ) และ ขนาด 100 และ 80 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง ขนาดละ 1 เครื่อง
- ถังน้ำใสขนาด 3,600 ลูกบาศก์เมตร (ที่วังคำ) และ 2,000 ลูกบาศก์เมตร ขนาดละ 1 ถัง
- ถังสูงความจุขนาด 1,500 ลูกบาศก์เมตร ตั้งอยู่บนเนินเขาบริเวณที่ตั้งสำนักงาน จำนวน 1 ถัง
- เครื่องสูบน้ำล้างถึงตกตะกอน ขนาด 300 ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง จำนวน 1 เครื่อง ใช้ที่วังคำ และในโรงกรองที่สำนักงานใช้ระบบ Back Wash
- กำลังผลิตน้ำประปาได้ 16,320 ลูกบาศก์เมตร/วัน ทำการผลิตน้ำประปา วันละ 24 ชั่วโมง
- การจ่ายน้ำสามารถจำหน่ายน้ำได้วันละประมาณ 12,000-13,000 ลูกบาศก์เมตร
- ปริมาณน้ำใช้ประมาณ 250 ลิตร/คน/วัน
- พื้นที่บริการครอบคลุมในเขตเทศบาลทั้งหมด และพื้นที่ใกล้เคียงเขตเทศบาล

1.2 โครงการในอนาคต

ในปีงบประมาณ 2533 การประปาภูมิภาค เชียงรายมีแผนปฏิบัติงาน ดังนี้

- 1) งานวางท่อ และขยายเขตจำหน่ายน้ำ ที่บ้านร่องปลาข้าว ถนนสนามกีฬา ตำบลรอบเวียง
- 2) งานปรับปรุงเส้นท่อเดิม
 - ถนนพหลโยธิน (เดิม) จากสี่แยกประตูสลี - สี่แยกคอกช้าง
 - ถนนสิงห์ไคล จากแยกรัตนาเขต - ถนนอุตรกิจ บริเวณอนุสาวรีย์พ่อขุนฯ
 - ถนนหนองบัว และถนนวัดพระนอน

2. ไฟฟ้า

สำนักงานการไฟฟ้าจังหวัดเชียงราย สังกัดการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ตั้งอยู่ถนนราชเดชดำรง บนเนื้อที่ 9 ไร่ 3 งาน 58 ตารางวา ปัจจุบันรับกระแสไฟฟ้าทั้งหมดจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิต แต่ยังติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟใช้ที่สำนักงานการไฟฟ้าจังหวัดเชียงราย จำนวน 6 เครื่อง ขนาดรอบ 6,851 กิโลวัตต์ และที่สำนักงานการไฟฟ้าอำเภอเชียงของ จำนวน 4 เครื่อง ขนาดรอบ 318 กิโลวัตต์ เพื่อไว้ใช้สำรองจ่ายกรณีฉุกเฉิน

ในปี 2533 มีผู้ใช้กระแสไฟฟ้า จำนวน 9,706 ครอบครัว บริการสำหรับอาคารพักอาศัยและพาณิชย์ประมาณ 98.85 % อุตสาหกรรมประมาณ 0.06 % และถนน สถานที่ราชการประมาณ 1.09 %

3. การโทรศัพท์

3.1 การดำเนินงาน

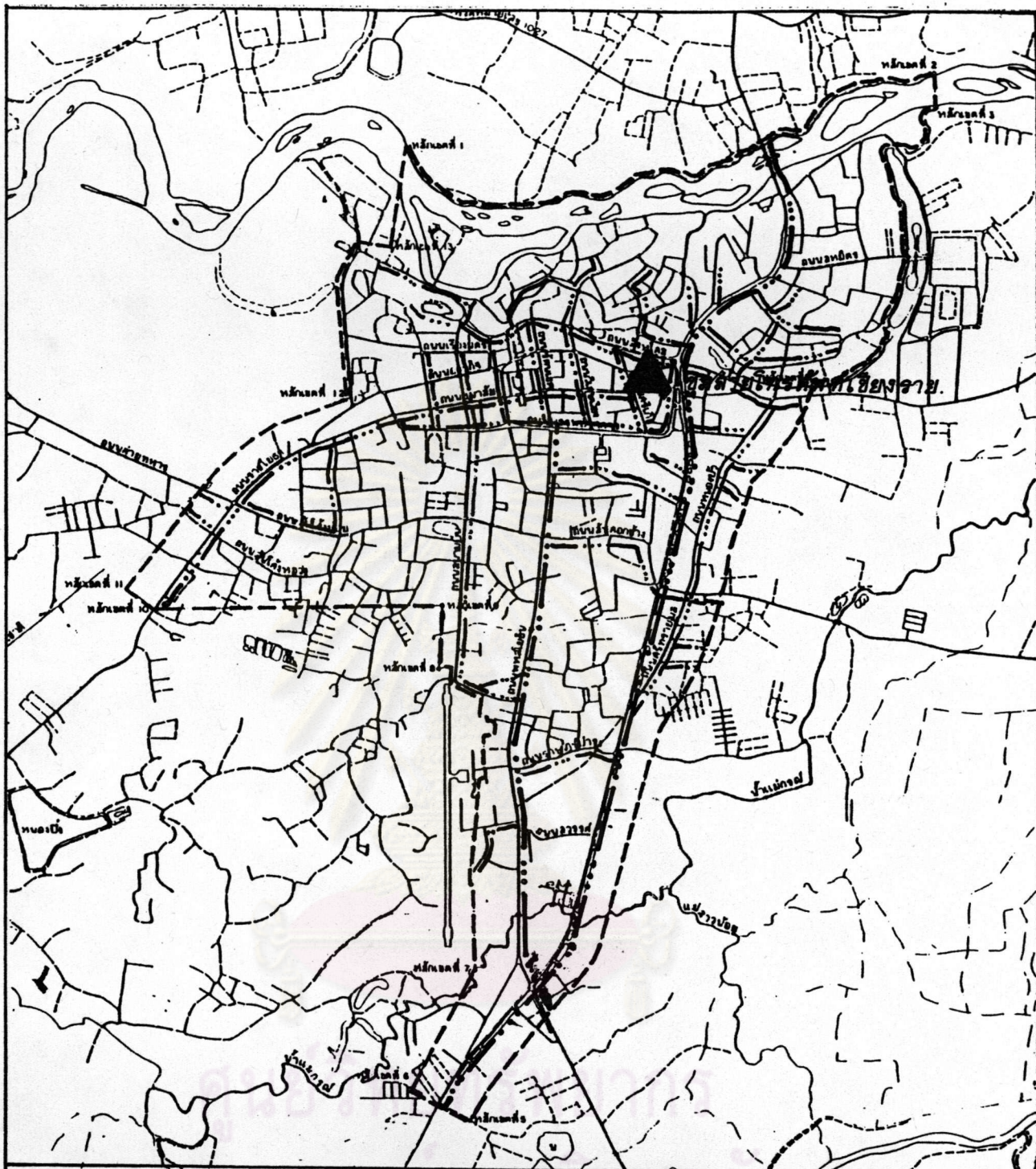
- มีระบบกดปุ่มอัตโนมัติ (S.P.C.)
- แยกประเภทของผู้ขอใช้บริการได้ดังนี้
- ที่พักอาศัย 5,734 เลขหมาย
- ใช้กับชุมสาย 17 เลขหมาย
- ราชการ 200 เลขหมาย
- โทรศัพท์สาธารณะ 29 เลขหมาย
- โทรศัพท์ทางไกลสาธารณะ 10 เลขหมาย
- จำนวนคู่สายที่เปิดใช้ในปัจจุบัน 6,000 เลขหมาย
- ติดตั้งภายในมีผู้ดูแล 10 เลขหมาย
- จำนวนผู้ใช้บริการเพิ่มจากปี 2526 ซึ่งมีเลขหมายไว้บริการเพียง 800 เลขหมายแต่มีผู้ขอใช้จำนวน 1,600 เลขหมาย ในปี 2528 มีเลขหมายไว้บริการทั้งสิ้น 3,072 เลขหมาย และในปี 2533 มีเลขหมายไว้บริการทั้งสิ้น 7,168 เลขหมาย

3.2 ปัญหาและอุปสรรค

- ทางชุมสายไม่สามารถติดตั้งบริการได้ เนื่องจาก 2 กรณี คือ คู่สายเต็มและอยู่นอกข่ายสาย
- หมู่บ้านจัดสรรขึ้นไม่ทั้งหมด ส่วนใหญ่อยู่นอกข่ายสาย

3.3 โครงการในอนาคต

คาดว่าจะเพิ่มเลขหมายไว้ให้บริการได้อีก 3,000 เลขหมาย ภายหลังโครงการปี 2527 - 2535 แล้ว รวมเป็นเลขหมายทั้งสิ้นประมาณ 10,000 เลขหมาย

การศึกษาเพื่อเสนอแนวทางการใช้ที่ดินเมืองเชียงราย

แผนที่ 4.4

แสดง : โครงข่ายบริการโทรศัพท์

..... แนวค่ายโทรศัพท์

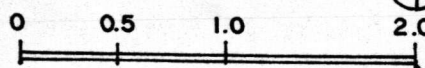
สัญลักษณ์

--- เขตเทศบาล

— ถนน, ซอย

แม่น้ำ, คลอง

มาตราส่วน

ที่มา : ชุมข่ายโทรศัพท์เชียงราย

กม.

4. การระบายน้ำ

4.1 สภาพปัจจุบันของระบบระบายน้ำ

ระบบระบายน้ำของเมืองเชียงรายในปัจจุบัน เป็นระบบรวม คือ รับน้ำฝนและน้ำโสโครกรวมอยู่ในระบบเดียวกัน นำไปทิ้งลงแหล่งน้ำโดยไม่มีการบำบัดน้ำเสีย ระดับความสูงเฉลี่ยของพื้นที่ชุมชนเมืองเชียงรายจะอยู่ระหว่าง 392-394 เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง ลักษณะของพื้นที่ ด้านเหนือของถนนบรรพปราการ ต่อกับถนนพหลโยธิน จะลาดเอียงไปทางทิศเหนือจนบรรจบกับแม่น้ำกก และมีบางส่วนมีลักษณะเป็นภูเขา คือ บริเวณที่ตั้งศาลากลางจังหวัด ส่วนพื้นที่ด้านใต้ ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 1017 ต่อกับถนนบรรพปราการ และถนนพหลโยธิน พื้นที่จะลาดเอียงจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก

ลักษณะทางระบายน้ำส่วนใหญ่เป็นท่อ คสล. ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.40-1.00 เมตร และมีท่อเหลี่ยมขนาด 1.00 x 1.00 เมตร ข้างถนนสนามบินหนึ่งราย นอกจากนี้ยังมีรางระบายน้ำ คสล. อยู่สองข้างทางอีกหลายสาย

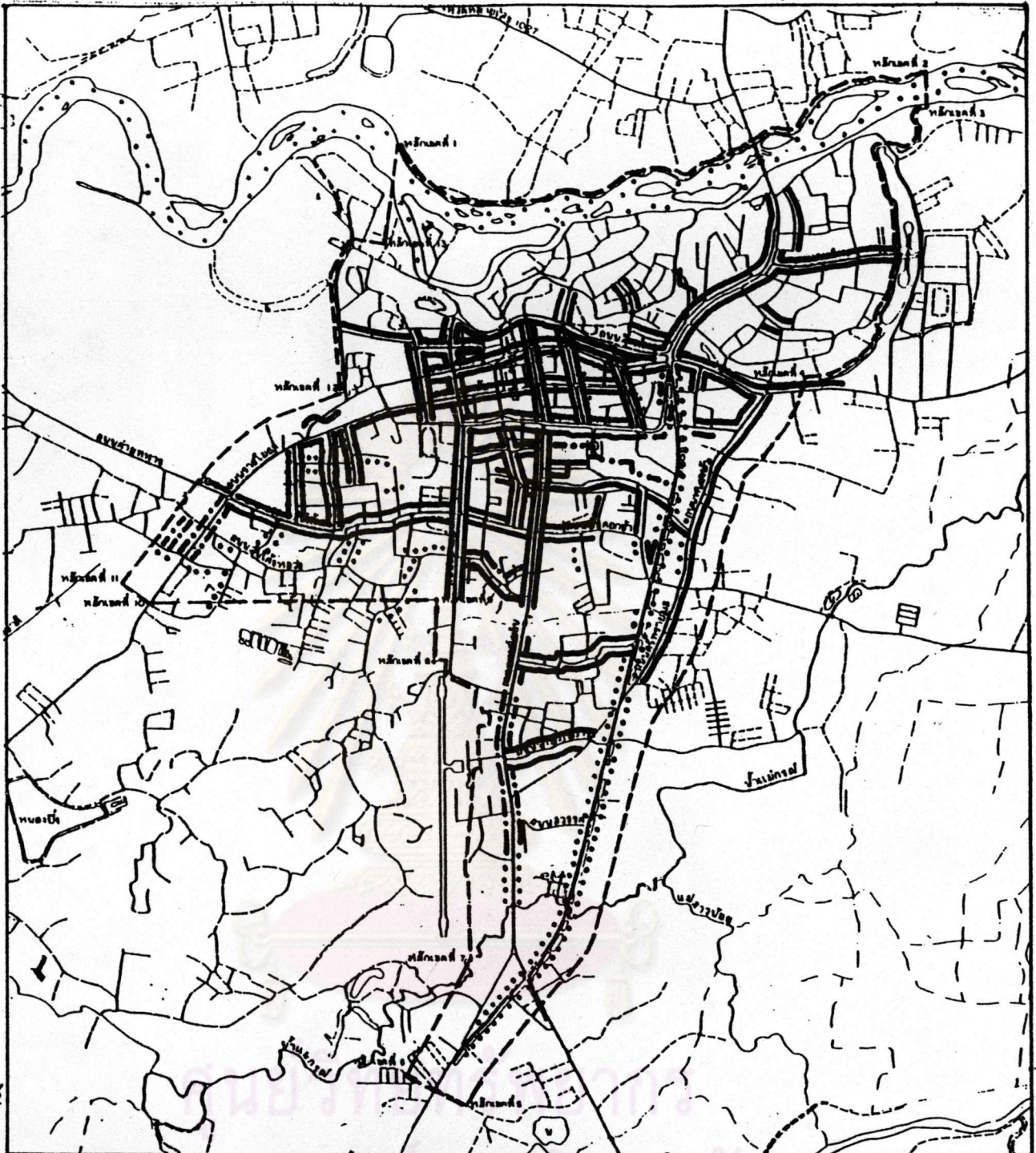
ร่องเหมืองและลำรางสาธารณประโยชน์ ในเขตชุมชนเมืองเชียงรายใช้สำหรับเป็นทางระบายน้ำที่สำคัญ คือ เหมืองร่องข้าง อยู่ทางตอนใต้ของเมือง วางตัวในแนวทิศตะวันตก-ตะวันออก เริ่มต้นจากถนนสนามบินตัดผ่านถนนพหลโยธินและถนนชูปเปอร์ไอเวย์ ด้านตะวันออกของเมืองมีลำรางสาธารณประโยชน์ ซึ่งอยู่ระหว่างถนนชูปเปอร์ไอเวย์กับถนนสันป่าก่อ ต่อเชื่อมกับเหมืองร่องข้างจนไปบรรจบกับหนองร่องปลาควัวในแนวเหนือ-ใต้ ส่วนบริเวณใจกลางเมือง ด้านเหนือสถานีขนส่งจังหวัดเชียงราย มีร่องเหมืองหรือลำรางอีกสายหนึ่งในแนวตะวันออก-ตะวันตก และมีสาขาบางส่วนแยกขึ้นไปทางเหนือบรรจบกับถนนพหลโยธิน ร่องเหมืองทั้งสามสายดังกล่าวมีขนาดความกว้างประมาณ 2-3 เมตร

4.2 ปัญหาและสาเหตุของการระบายน้ำของเมือง

ลักษณะภูมิประเทศอันเป็นที่ตั้งของตัวเมืองเชียงราย อยู่บนที่เนินเหนือระดับน้ำในแม่น้ำกกไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร ทำให้ไม่ประสบปัญหาเรื่องระบายน้ำนัก การท่วมขังของน้ำในบริเวณตัวเมืองจะเกิดขึ้นในระยะเวลานั้น ๆ เนื่องจากฝนตกหนักมากกว่าปกติ ตกติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน ทำให้น้ำระบายลงสู่แหล่งรับน้ำ ร่องเหมือง ลำรางสาธารณประโยชน์ และแม่น้ำไม่ทัน ซึ่งพอสรุปถึงปัญหาและสาเหตุได้ดังนี้

19 55
น.

19 52

การศึกษาเพื่อเสนอแนวทางการใช้ที่ดินเมืองเชียงราย

แผ่นที่ 4.5

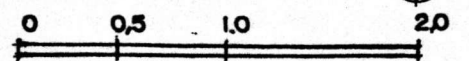
แสดง : ระบบระบายน้ำ

- ท่อระบายน้ำ
- - - - - รางคอนกรีตระบายน้ำ
- คูน้ำ ลำน้ำ

สัญลักษณ์

- เขตเทศบาล
- ถนน, ซอย
- ~~~~~ แม่น้ำ, คลอง

มาตราส่วน

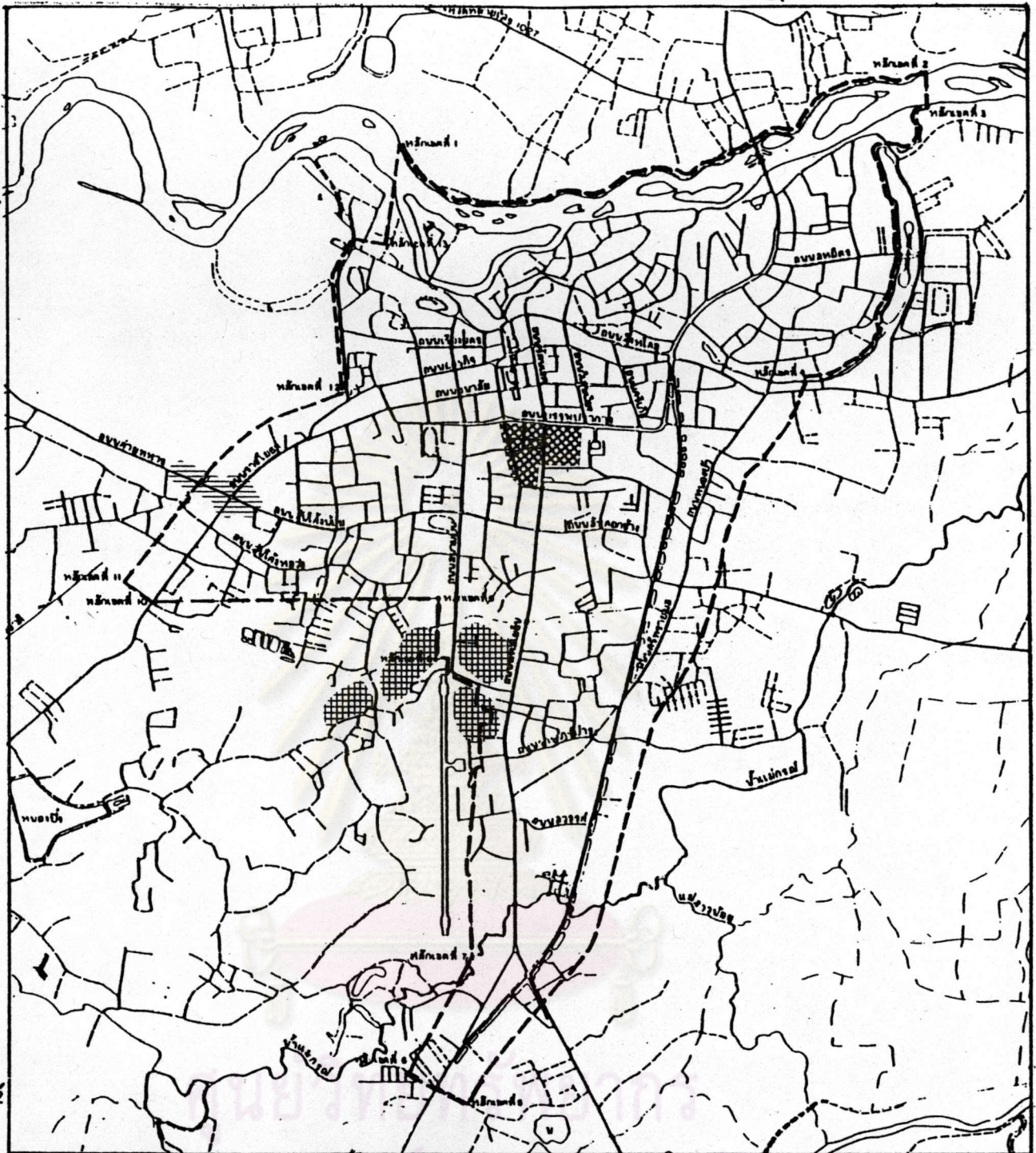

ที่มา : เทศบาลเมืองเชียงราย

กม.

19 55
น.

19 52

การศึกษาเพื่อเสนอแนวทางการใช้ที่ดินเมืองเชียงราย

แผนที่ 4.6

แสดง : พื้นที่น้ำท่วมขัง

พื้นที่น้ำท่วม 2 วัน สูง 25 ซม.

พื้นที่น้ำท่วม 3-10 วัน สูง 50 ซม.

พื้นที่ลุ่มน้ำขัง

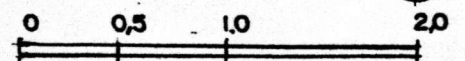
สัญลักษณ์

--- เขตเทศบาล

— ถนน, ซอย

~ น้ำ, คลอง

มาตราส่วน

กม.

ที่มา : เทศบาลเมืองเชียงราย

- เนื่องจากมีปริมาณน้ำฝนมากผิดปกติ
- ความจุของทางระบายน้ำเดิมไม่เพียงพอ
- ทางระบายน้ำ ท่อ หรือราง คสล.อุดตัน ความลาดชันไม่สม่ำเสมอ น้ำจึงไหลไม่สะดวก เกิดเอ่อล้นและท่วม
- ร่องเหมือง หรือลำรางสาธารณะประโยชน์ ขาดการขุดลอกบำรุงรักษามีการรื้อล้างใช้ประโยชน์ การถมดิน การก่อสร้าง
- ถนนและทางหลวงบางสายมีท่อลอดไม่เพียงพอ ทำให้กลายเป็นตัวกักน้ำไม่ให้ระบายออกจากชุมชน

5. การดับเพลิงและการรักษาความปลอดภัย

ที่ตั้งทำการ อยู่บนถนนอตรถกิจ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ตรงข้ามกับสำนักงานเทศบาลเมืองเชียงราย ซึ่งเป็นสถานีดับเพลิงเพียงแห่งเดียวในเขตเทศบาล

5.1 แหล่งน้ำที่ใช้ในการดับเพลิง

ได้จาก 3 แหล่ง คือ

1. น้ำจากท่อประปาดับเพลิงสาธารณะ จำนวน 78 จุด
2. น้ำจากแม่น้ำกก
3. น้ำจากบ่อบาดาล

5.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการดับเพลิง

- รถยนต์ดับเพลิง 4 คัน ความจุ 1,500 ลิตร
- รถน้ำ 2 คัน ความจุ 8,000 และ 12,000 ลิตร
- เครื่องดับเพลิงสารเคมี 80 เครื่อง
- ถังออกอากาศช่วยหายใจ จำนวน 4 ชุด และรถช่วยชีวิตอัตโนมัติ จำนวน 1 ชุด

5.3 การปฏิบัติงานบรรเทาสาธารณภัย

มีจำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทั้งสิ้น 40 คน แบ่งเป็นเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 10 คน พนักงานดับเพลิง 30 คน ในกรณีที่เกิดเพลิงไหม้ จะแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้น พร้อมทั้งแจ้งหน่วยงานข้างเคียง เช่น ประปา ไฟฟ้า เพื่อประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง

รัศมีการปฏิบัติงานที่คาดว่าจะมีประสิทธิภาพ จะมีระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร โดยมีสถานีดับเพลิงใกล้ที่สุดที่สามารถขอความช่วยเหลือได้ อยู่ห่างออกไปประมาณ 24 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางประมาณ 20 นาที และพื้นที่ที่ยากแก่การเข้าช่วยเหลือระงับเหตุ ได้แก่ บริเวณตลาดสดเทศบาล 1 ซึ่งมีสภาพของอาคารไม้เก่า การวางสิ่งของไม่เป็นระเบียบ ถนนคับแคบ รถดับเพลิงเข้าถึงได้ยากลำบาก

5.4 ปัญหาและอุปสรรค

ปัจจุบันในเขตเทศบาลเมืองเชียงรายมีอาคารสูงเป็นจำนวนมาก หากเกิดเหตุเพลิงไหม้ในอนาคตไม่สามารถปฏิบัติได้เต็มที่ เนื่องจากขาดเครื่องมือในการระงับอัคคีภัยในที่สูง เช่น รถกระเช้า รถบันได เป็นต้น

5.5 โครงการในอนาคต

จัดหาอุปกรณ์ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย เช่น เครื่องจักร ใช้งาน ถ่าง ดึง พร้อมรถกู้ภัย รถกระเช้า รถบันได รถแผงไฟ รถดับเพลิง รถบรรทุกน้ำเพิ่มขึ้นให้เหมาะสมกับเขตเทศบาล โดยที่การจัดหาอุปกรณ์ดังกล่าวควรจะได้รับการสนับสนุนจากส่วนกลางด้วย

สำหรับการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีสถานีตำรวจอร อ่าเภอเมืองเชียงราย มีเจ้าหน้าที่ประจำ 204 คน สำหรับประเภทคดีที่เกิดขึ้นมากที่สุด ได้แก่ คดีการพนัน คดียาเสพติดให้โทษ

6. การกำจัดขยะมูลฝอย

ที่ทิ้งขยะมีอยู่แห่งเดียวที่กิโลเมตร 8 ถนนสายเชียงราย-เทิง บนเนื้อที่ 40 ไร่ เป็นที่ป่าสงวนเสื่อมสภาพ

6.1 เครื่องมืออุปกรณ์ในการกำจัดขยะ

- รถบรรทุกขยะขนาดความจุ 11 ลูกบาศก์เมตร 5 คัน และความจุ 7 ลูกบาศก์เมตร 2 คัน รถอัดขยะ 10 ลูกบาศก์เมตร 1 คัน
- รถเข็นแบบ 3 ล้อ 49 คัน
- ปริมาณขยะในเขตเทศบาลฯ รวมวันละประมาณ 150 ลูกบาศก์เมตร คาดว่ามีขยะค้างประมาณวันละ 25 ลูกบาศก์เมตร
- ถังบรรจุขยะขนาด 100 ลิตรจำนวน 400 ใบความจุ 200 ลิตรจำนวน 100 ใบ

6.2 เวลาปฏิบัติงาน

แบ่งเวลาปฏิบัติงานออกเป็น 2 เทียวต่อวันต่อคันเริ่มตั้งแต่เวลา 05.00-16.00 น.

6.3 อัตราค่าบริการ

อัตราค่าบริการเก็บขยะโดยทั่วไป เก็บ 20 ลิตร ในราคา 2 บาท แบ่งตามประเภทอาคาร ได้ คือ

- บ้านพักอาศัย ค่าบริการคิดเหมาจ่ายเป็นเดือน ๆ ละ 10 บาท
- อาคารพิเศษ ปริมาณขยะตั้งแต่ 20-500 ลิตร เดือนละ 15-100 บาท
- สิ่งปฏิกูล คิดค่าบริการครั้งละ 150 บาท ต่อลูกบาศก์เมตร และ 100 บาท ในลูกบาศก์เมตร ต่อ ๆ ไป

6.4 การกำจัดขยะ

ใช้วิธีตากแห้งแล้วเผาทำลาย

6.5 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

- ไม่มีสถานที่ทิ้งขยะของเทศบาลฯ เอง
- ไม่มีระบบการกำจัดขยะที่ถูกต้อง

6.6 โครงการในอนาคต

มีโครงการจัดหาที่ดินสำหรับใช้ทิ้งขยะอีกประมาณ 100 ไร่โดยจัดหาพื้นที่ในบริเวณที่อยู่ห่างจากตัวเมืองไม่เกิน 15 กิโลเมตร

7. โรงฆ่าสัตว์

สถานที่ตั้ง ถนนพหลโยธิน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ซอยโรงฆ่าสัตว์บนเนื้อที่ 7 ไร่ 3 งาน ตั้งอยู่ในย่านชุมชนภายในเขตเทศบาล

7.1 การดำเนินการ

- เริ่มปฏิบัติงานตั้งแต่เวลา 01.00-12.00 น. รวม 11 ชั่วโมง
- สัตว์ที่ทำการฆ่า มีเพียงสุกรอย่างเดียว วันละ 70 ตัว
- การชำระล้างสัตว์ที่ฆ่าแล้ว จะใช้น้ำบาดาลประมาณวันละ 35 ลูกบาศก์เมตรและระบายน้ำเสียลงสู่บ่อบำบัด โดยไม่มีการบำบัดน้ำเสีย

7.2 ปัญหาและอุปสรรค

- ปัญหาในเรื่องที่ตั้ง ซึ่งปัจจุบันอยู่ในย่านชุมชน ก่อให้เกิดมลภาวะด้านกลิ่นและเสียงต่อชุมชน
- ปัญหาเรื่องการบำบัดน้ำเสียจากกิจการ
- สำหรับในอนาคต มีโครงการจะย้ายโรงฆ่าสัตว์ และทำการก่อสร้างขึ้นใหม่

8. ตลาดสด

- ตลาดสด มี 11 แห่ง ดำเนินการโดยเทศบาล 2 แห่ง และเอกชน 9 แห่ง ดังนี้
1. ตลาดของเทศบาล ที่ถนนอุตรกิจ บนเนื้อที่ 14 ไร่ จำนวนผู้ขาย 1,200 ราย
 2. ตลาดของเทศบาล ที่ถนนพหลโยธิน บนเนื้อที่ 3 งาน จำนวนผู้ขาย 450 ราย
 3. ตลาดตันติชัย ถนนสุขเปอร์ไฮเวย์
 4. ตลาดเต็นท์ห้า ถนนราชโยธา
 5. ตลาดสันป่าก้อ ถนนพหลโยธิน
 6. ตลาดศรีทรายมูล ถนนหนองบัว
 7. ตลาดศิริเนตร ถนนพหลโยธิน
 8. ตลาดแลงห้าแยก ถนนพหลโยธิน
 9. ตลาดแลงหนองสี ถนนศรีเกิด
 10. ตลาดอรุณศิลป์ ถนนท่ารถขนส่ง
 11. ตลาดจำเมือง ถนนเรืองนคร

8.1 ปัญหาและอุปสรรค

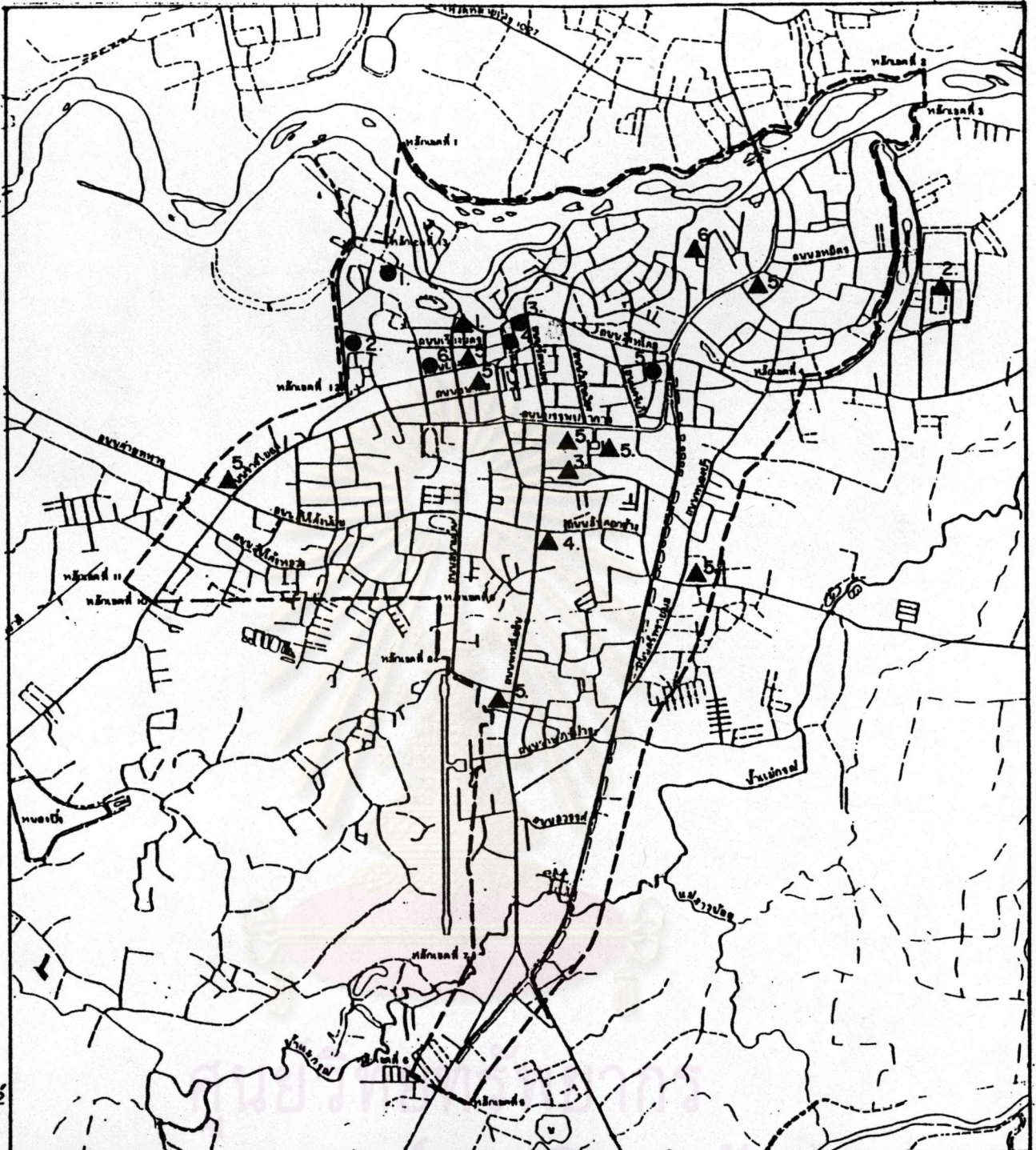
- สถานที่ในการจำหน่ายสินค้าและผลผลิตต่าง ๆ (ตลาด) ยังไม่เพียงพอต่อจำนวนของผู้ประกอบการค้าที่เพิ่มขึ้น
- มาตรการการจัดระบบการวางจำหน่ายสินค้าต่าง ๆ ของเทศบาลไม่ดีพอ
- ทำให้ผู้ประกอบการค้า นำสินค้าต่าง ๆ มาวางบนฟุตบาทและลงสู่ผิวจราจร ทำให้เป็นที่กีดขวางการจราจรและเกิดความสกปรก

9. การแพทย์และสาธารณสุข

มีโรงพยาบาลของรัฐ 1 แห่งและของเอกชน 1 แห่ง สำนักงานสาธารณสุข 3 แห่ง สำนักงานแพทย์เอกชน 36 แห่ง รวมแล้วมีแพทย์และทันตแพทย์ 69 คน พยาบาล 345 คน ผู้ช่วยพยาบาล 148 คน และบุคลากรด้านอื่น ๆ 222 คน เตียงคนไข้ 820 เตียง

โรงพยาบาลของรัฐชื่อ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ตั้งอยู่ถนนสนามบิน มีแพทย์ 60 คน พยาบาล 291 คน ผู้ช่วยพยาบาล 100 คน เตียงคนไข้ 720 เตียง ในปี พ.ศ. 2533 มีคนไข้ใน 38,992 คน คนไข้นอก 227,321 คน

19 55
น.

19 52

การศึกษาเพื่อเสนอแนวทางการใช้ที่ดินเมืองเชียงราย

แผนที่ 4.7

แสดง : ที่ตั้งแหล่งสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

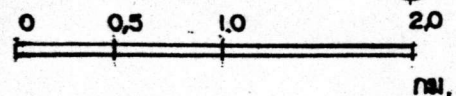
สัญลักษณ์

- สาธารณูปโภค
- 1. ประปาจังหวัด
- 2. การไฟฟ้า
- 3. สถานีตำรวจ
- 4. ไปรษณีย์
- 5. สำนง. โทรศัพท์
- 6. สถานีดับเพลิง

- ▲ สาธารณูปการ
- 1. โรงพยาบาลไอเวอร์บรุค
- 2. สนามกีฬากลาง
- 3. สถานีขนส่ง
- 4. โรงพยาบาลเชียงราย
- 5. ตลาด
- 6. โรงฆ่าสัตว์

- เขตเทศบาล
- ถนน, ซอย
- แม่น้ำ, คลอง

มาตราส่วน

ที่มา : จากการสำรวจ

โรงพยาบาลเอกชน ชื่อโรงพยาบาลโอเวอร์บรุค ตั้งอยู่บนถนนสิงห์ไคล มีแพทย์ 5 คน
 พยาบาล 34 คน ผู้ช่วยพยาบาล 42 คน เตียงคนไข้ 100 เตียง ในปี พ.ศ. 2533 มีคนไข้ใน
 10,612 คน คนไข้นอก 65,150 คน เมื่อพิจารณาสัดส่วนการให้บริการด้านสาธารณสุข ใน
 เขตเทศบาลเมืองเชียงราย ปรากฏดังนี้

สัดส่วนแพทย์ : ประชากร 1 : 552

สัดส่วนพยาบาล : ประชากร 1 : 257

สัดส่วนเตียงคนไข้ : ประชากร 1 : 46

จะเห็นได้ว่าอัตราการรับภาระของแพทย์ พยาบาล และเตียงคนไข้ต่อประชากรใน
 เขตเทศบาลฯ นี้เป็นไปด้วยดี คือมีการรับภาระน้อยกว่าชุมชนเมืองอื่น ๆ โดยทั่วไป

10. สถาบันการศึกษา

ในเขตเทศบาลเมืองเชียงราย มีสถาบันการศึกษาทั้งสิ้น 16 แห่ง ให้บริการการ
 ศึกษาตั้งแต่ก่อนประถมศึกษาถึงอาชีวศึกษา สถานศึกษาเหล่านี้ดำเนินการโดยเทศบาล 5 แห่ง
 สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) 2 แห่ง กรมสามัญศึกษา 2 แห่ง สำนักงานการ-
 ประถมศึกษาเอกชน (สช.) 5 แห่ง กรมอาชีวศึกษา 2 แห่ง

ในปี พ.ศ. 2533 มีจำนวนนักเรียน 18,500 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 48.58
 ของประชากรรวม มีครูทั้งหมด 882 คน และจำนวนห้องเรียน 489 ห้องเรียน มาตรฐานการให้
 บริการการศึกษาในเขตเทศบาลฯ จัดว่าอยู่ในระดับมาตรฐาน กล่าวคือ อยู่ในอัตราใกล้เคียงกับที่
 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดระดับให้บริการเอาไว้

11. สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

ในบริเวณเทศบาลเมืองเชียงราย มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ ที่
 ให้บริการกิจกรรมนันทนาการแก่ประชากรในชุมชน ดังนี้

สวนสาธารณะ	1. สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ ถนนเอเชีย 1 ตำบลรอบเวียง
	2. สวนสาธารณะสละตือเมือง ถนนอาจอำนวย ตำบลเวียง
สถานที่พักผ่อน	3. อาคารเทิดพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ 90 ปี
	4. อนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งราย ถนนเอเชีย 1 ตำบลรอบเวียง
	5. กำแพงเมือง ถนนเอเชีย 1 ตำบลรอบเวียง

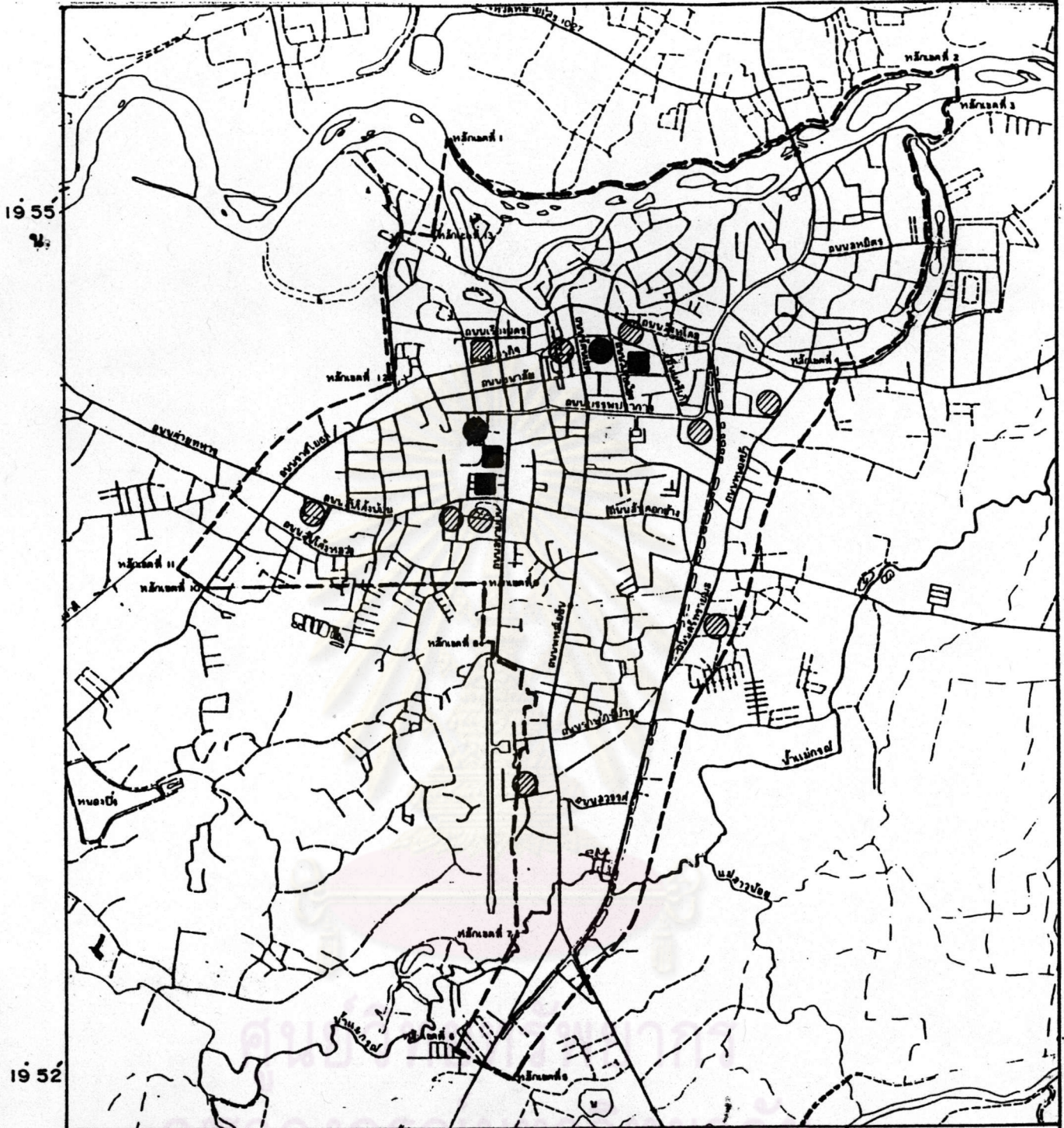
12. โรงแรม

เนื่องจากจังหวัดเชียงรายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ทำให้กิจกรรมการให้บริการที่พักค้างแรมของนักท่องเที่ยว เป็นกิจกรรมที่สำคัญด้วยอย่างหนึ่งในการบริการสาธารณะ ในเทศบาลเมืองเชียงรายมีที่พักค้างแรมให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 47 แห่ง เป็นโรงแรมชั้นหนึ่งขนาดใหญ่ มีห้องพักระหว่าง 200-330 ห้อง จำนวน 4 แห่ง ขนาด 100-130 ห้อง จำนวน 4 แห่ง เป็นโรงแรมขนาดเล็ก อพาร์ตเมนต์ และเกสต์เฮ้าส์ 39 แห่ง รวมมีห้องพักรวมทั้งสิ้น 2,567 ห้อง

13. สถาบันการเงิน การธนาคาร

ในปี 2534 ในเขตเทศบาลเมืองเชียงราย มีธนาคารพาณิชย์ 15 แห่ง และธุรกิจประกันภัย 7 แห่ง

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การศึกษาเพื่อเล่นอเนกนวมทางการใช้ที่ดินเมืองเชียงราย

แผนที่ ๔.๘

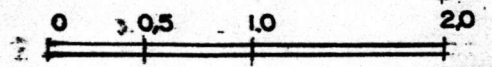
แสดง : ที่ตั้งและระดับของสถานศึกษาเขตเทศบาลเมืองเชียงราย

- อนุบาล - ป.๖
- ม.๑ - ม.๖
- ▨ อนุบาล - ม.๓
- ปวช. - ปวท. - ปวส.

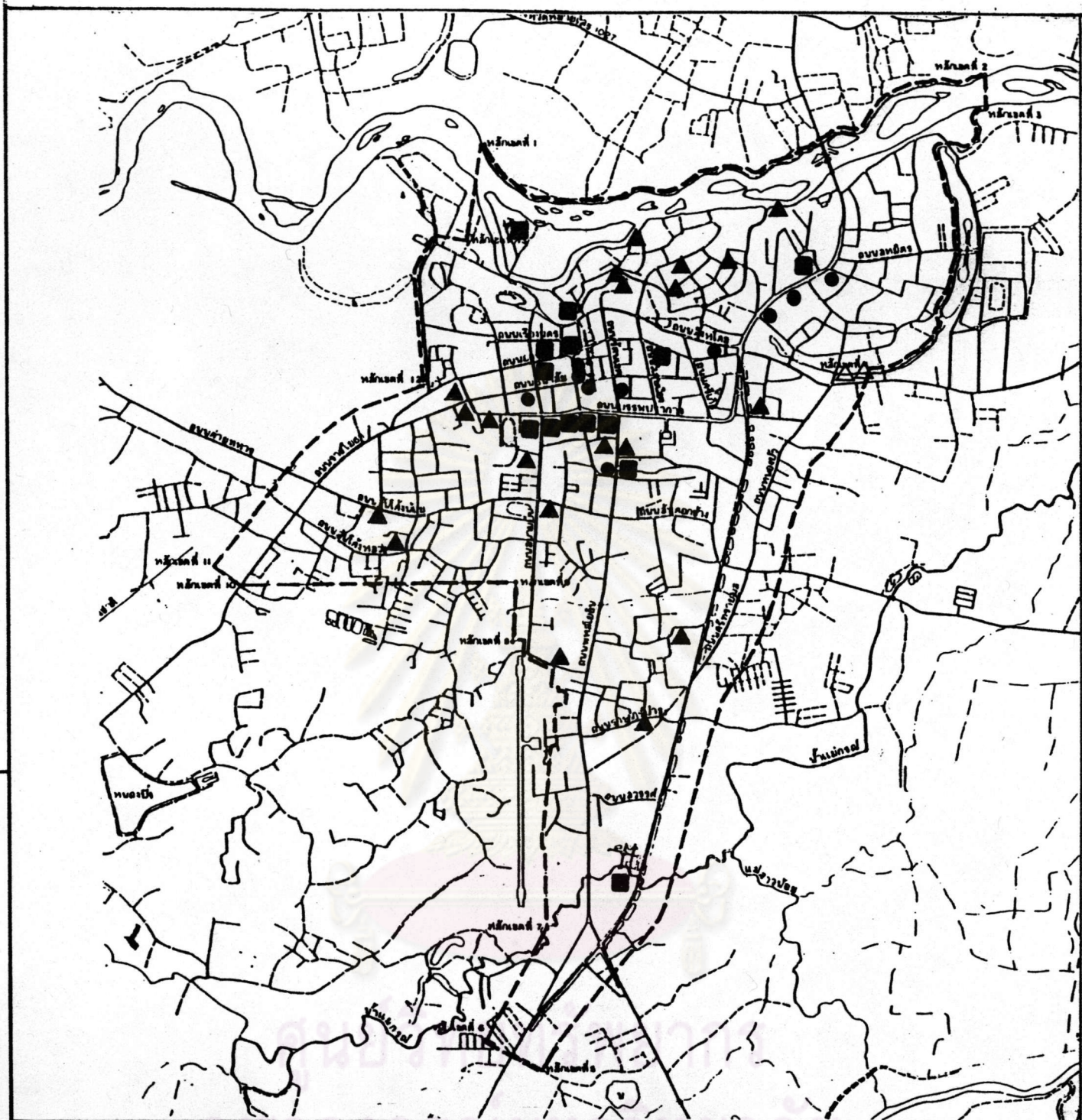
สัญลักษณ์

- เขตเทศบาล
- ถนน, ซอย
- ~ แม่น้ำ, คลอง

มาตราส่วน

ที่มา : กองวิจัย สำนักผังเมือง

การศึกษาเพื่อเสนอแนวทางการใช้ที่ดินเมืองเชียงราย

แผนที่ 4.9

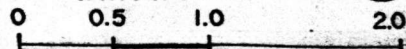
แสดง : ที่ตั้งโรงแรม เกสต์เฮ้าส์และธนาคาร

สัญลักษณ์

- โรงแรม
- ▲ เกสต์เฮ้าส์
- ธนาคาร

- เขตเทศบาล
- ถนน, ซอย
- ~ แม่น้ำ, คลอง

มาตราส่วน

กม.

ที่มา : สำนักงานจังหวัดเชียงราย

ลักษณะทางเศรษฐกิจ

1. การจ้างงาน

1.1 แรงงาน

ประชากรกำลังแรงงาน (อายุ 11 ปีขึ้นไป) ในปี พ.ศ.2533 มีจำนวน 31,663 คน เทียบกับ จำนวน 36,736 คน เมื่อปี พ.ศ.2526 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.91 ต่อปี

ประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงาน มีจำนวน 18,093 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 47.52% ของประชากรทั้งหมด เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.11 ต่อปี จากปี พ.ศ.2526

การจ้างงาน ในปี พ.ศ.2533 ผู้มีงานทำมีจำนวน 16,882 คน คิดเป็นร้อยละ 93.31 ของประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงาน เพิ่มขึ้นจากปี 2526 ร้อยละ 4.24 ต่อปี โดยทำงานในเกษตรกรรม ร้อยละ 6.90 และร้อยละ 93.10 ทำงานนอกเกษตรกรรม

การว่างงาน ในปี พ.ศ.2533 มีผู้ว่างงานประมาณ 1,211 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 6.69 ของประชากรที่อยู่ในกำลังแรงงาน ลดลงจากปี 2526 ร้อยละ 4.89 ต่อปี

1.2 อาชีพ

ผู้มีงานทำประกอบอาชีพเกี่ยวกับการค้ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.61 รองลงมาได้แก่งานที่ใช้วิชาชีพ อาชีพแรงงานเพื่อการผลิต และอาชีพเกี่ยวกับการบริการ คิดเป็นร้อยละ 15.58 , 14.96 และ 14.26

เมื่อเปรียบเทียบการประกอบอาชีพของผู้มีงานทำในเขตเทศบาล ๆ ในปีพ.ศ.2526 ผู้มีงานทำประกอบอาชีพแรงงานการผลิตมากที่สุด รองลงมา เกี่ยวกับการค้า แรงงานใช้วิชาชีพ ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากระยะเวลาที่ผ่านมาจังหวัดเชียงรายมีการขยายตัวทางด้าน การท่องเที่ยว ในอัตราสูงก่อให้เกิดมีการลงทุนต่อเนื่องกับการท่องเที่ยวหลายประเภท เช่น ธุรกิจจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง ธุรกิจจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม และธุรกิจการโรงแรม เป็นต้น

1.3 การศึกษา

ผู้มีงานทำส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 40.57 รองลงมา จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และมหาวิทยาลัย คิดเป็นร้อยละ 25.30, 13.55 และ 11.69 ตามลำดับ และผู้ว่างงานจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประถมศึกษาและอาชีวศึกษา คิดเป็นร้อยละ 39.55, 26.67 และ 22.63 ของผู้ว่างงาน ตามลำดับ

2. การค้าและการบริการ

2.1 ลักษณะประกอบการค้าและบริการ

การประกอบการค้าในเมือง เชียงรายส่วนใหญ่เป็นกิจการขนาดเล็ก ประกอบด้วยบุคคลคนเดียวเป็นส่วนมาก ในปี 2533 มีสถานประกอบการค้าและบริการ จำนวน 1,308 แห่ง โดยประกอบการค้าปลีกมากที่สุด หรือคิดเป็นร้อยละ 47.40 รองลงมาเป็นการค้าบริการ คิดเป็นร้อยละ 43.35 ของสถานบริการ

ประเภทกิจการค้าและบริการที่มีมากที่สุด เป็นกิจการค้าของใช้เบ็ดเตล็ด อาหาร และเครื่องดื่ม ร้านเสริมสวย เป็นต้น

2.2 การขยายตัวของการค้าและบริการ

ในช่วงปี พ.ศ. 2526-2533 กิจการค้าและบริการมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.72 ต่อปี กิจการค้าปลีกและบริการมีอัตราการเพิ่มสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ การค้าบริการ ค้าปลีก และค้าส่ง คิดเป็นร้อยละ 8.02, 7.53 และ 7.14 ต่อปี ตามลำดับ

2.3 ลักษณะและสภาพแวดล้อมของอาคารพาณิชย์

ลักษณะอาคารพาณิชย์ในเทศบาลเมือง เชียงราย พบว่า เป็นลักษณะ ตึกแถว ห้อง-แถว มากที่สุด รองลงมาเป็นอาคารเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 63 และ 37 ตามลำดับ สภาพอาคารส่วนใหญ่เป็นคอนกรีต รองลงมาครึ่งตึกครึ่งไม้ และไม้ คิดเป็นร้อยละ 64.30, 19.27, และ 16.20 ตามลำดับ ส่วนมากเป็นอาคารชั้นเดียว สองชั้น และสามชั้น คิดเป็นร้อยละ 39.90, 38.68 และ 17.66 ของอาคารทั้งหมดตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในหน่วยพื้นที่ศึกษา พบว่า หน่วยพื้นที่ศึกษาหน่วยที่หนึ่งมีอาคารพาณิชย์มากที่สุดคือ 630 แห่ง รองลงมาหน่วยที่สอง 388 แห่ง และหน่วยที่สาม 290 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 48.17, 29.66 และ 22.17 ตามลำดับ

3. อุตสาหกรรม

โรงงานอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลเมือง เชียงรายมีจำนวน 135 แห่งอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เป็นลักษณะอุตสาหกรรมบริการและเป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อม คือ เป็นโรงงานซ่อมเครื่องจักร-เครื่องยนต์ มากที่สุด รองลงมาผลิตภัณฑ์จากโลหะ ผลิตอาหารและเครื่องดื่ม คิดเป็นร้อยละ 42.96, 13.33 และ 12.59 ตามลำดับ

การขยายตัวของกิจการอุตสาหกรรม ในช่วงปี 2526 - 2533 มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 17.33 ต่อปี โดยอุตสาหกรรมประเภทซ่อมเครื่องจักร-เครื่องยนต์ มีการขยายตัวมากที่สุด รองลงมาผลิตภัณฑ์จากโลหะ คิดเป็นอัตราร้อยละ 68.57 และ 9.52 ต่อปี ในขณะที่กิจการอุตสาหกรรมโรงสีอัตราร้อยละลดลง ร้อยละ 12 ต่อปี สำหรับแรงงานที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ ซ่อมเครื่องจักร-เครื่องยนต์ ผลิตภัณฑ์จากโลหะคิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 69.73 และ 16.83 และแรงงานที่ลดลง ได้แก่ ผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่ม โรงสี

เมื่อพิจารณาลักษณะพื้นที่ที่ศึกษาพบว่าหน่วยที่ 2 มีกิจการอุตสาหกรรมมากที่สุด รองลงมาหน่วยที่ 3 และหน่วยที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 50.37, 37.78 และ 11.85 ตามลำดับ

อาคารที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรม ส่วนมากเป็นอาคารเดี่ยว และตึกแถว ห้องคิดเป็นร้อยละ 71.11 และ 25.18 ของอาคารทั้งหมดและส่วนมากเป็นใช้วัสดุพวกไม้ และคอนกรีต อาคารเหล่านี้จะอยู่ปะปนกับที่อยู่อาศัยหรือกิจกรรมอื่น ๆ โดยเฉพาะห้องแถวปะปนกับที่อยู่อาศัย และการค้า ส่วนมากเป็นชั้นเดียว สรุปแล้วกิจการอุตสาหกรรมภายในเมืองเชียงรามีจำนวนเป็นกิจการขนาดเล็ก จำนวนคนงานน้อย และการเปลี่ยนแปลงลดลง โดยตลอดเพราะส่วนมากเป็นลักษณะสินค้า อาหารและอุตสาหกรรมบริการ การผลิตจึงไม่มีบทบาทมากนัก

4. ธุรกิจท่องเที่ยว

จังหวัด เชียงราย เป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง ทั้งแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม จึงทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก (ดูรายละเอียดในหัวข้อศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว) ดังนั้นธุรกิจท่องเที่ยวจึงสามารถทำรายได้ให้แก่จังหวัด เชียงรายในแต่ละปีเป็นจำนวนมากและส่งผลกระทบต่อเนื่องต่อการผลิตทางเศรษฐกิจของสาขาอื่น ๆ ทั้งในระดับชุมชนและระดับจังหวัด

สำหรับพื้นที่ในเขตเทศบาลเมือง เชียงราย ถึงแม้จะมีสถานที่ท่องเที่ยวไม่มากนัก โดยส่วนใหญ่จะเป็นวัดและแม่น้ำกก แต่พื้นที่ดังกล่าวนี้จะเป็ศูนย์กลางสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด โดยจะเป็นแหล่งที่ตั้งของธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการท่องเที่ยว คือ ธุรกิจโรงแรม ภัตตาคาร ร้านอาหาร การแลกเปลี่ยนเงินตรา รวมตลอดถึงบริการทางด้านโรงพยาบาล สถานีตำรวจ ซึ่งจะให้บริการทางด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้บริเวณนี้ยังเป็นศูนย์กลางคมนาคมที่จะกระจายนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ และเป็นศูนย์กลางข่าวสารทางการท่องเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวทั้งจังหวัด

จากสถิติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ในปี 2534 มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาจังหวัดเชียงรายเป็นจำนวนมากถึง 583,290 คน นักท่องเที่ยวเหล่านี้จะหมุนเวียนเข้ามาตลอดปี และเข้ามาใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่อยู่ในพื้นที่เทศบาลเมืองเชียงรายตลอดเวลา ส่งผลให้ธุรกิจต่าง ๆ ที่อยู่ในบริเวณนี้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

ธุรกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงราย มีแนวโน้มที่จะเติบโตไปได้อีกมาก ทั้งนี้เนื่องจากจังหวัดเชียงรายมีศักยภาพทางการท่องเที่ยวสูง ประกอบกับทางจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้เร่งรัดพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายอย่างต่อเนื่องและร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาที่จะเป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยว ดังนั้นการเติบโตของธุรกิจท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของพื้นที่ในเขตเทศบาลเมือง-เชียงรายทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยจะส่งผลกระทบต่อการผลิตและการจ้างงานในสาขาการค้าบริการ และสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง คือ การคมนาคมขนส่ง การเงิน การธนาคาร ให้มีการเติบโตและขยายตัวอย่างต่อเนื่องตามไปด้วย ซึ่งจะก่อให้เกิดการขยายตัวของการใช้ประโยชน์ที่ดินที่จะรองรับการเติบโตของกิจกรรมเหล่านี้ในพื้นที่ดังกล่าว

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1 ประชากรผู้อยู่ในกำลังแรงงานและผู้อยู่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน
ปี 2526 และ 2533

กลุ่มประชากร	ประชากรปี 2526		ประชากรปี 2533		อัตรา เพิ่ม ต่อปี
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. ประชากรแรงงาน	27,930	76.03	31,663	83.16	1.91
1.1 ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	14,859	40.45	18,093	47.52	3.11
- ผู้มีงานทำ	13,017	35.43	16,882	44.43	4.24
-ว่างงาน	1,842	5.02	1,211	3.1	-4.89
1.2 ผู้อยู่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	13,071	35.58	13,570	35.64	0.54
2. ประชากรอายุต่ำกว่า 11 ปี	8,806	23.97	6,412	16.84	-3.88
ประชากรรวม	36,730	100	38,075	100	0.52

ที่มา : กองวิจัย สำนักผังเมือง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของผู้มีงานทำ
จำแนกตามสาขาการผลิต ปี 2533

สาขาการผลิต	จำนวนผู้มีงานทำ	
	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรรม	1,165	6.90
อุตสาหกรรม	1,046	6.20
การก่อสร้าง	817	4.84
ไฟฟ้าและประปา	259	1.53
การคมนาคมขนส่ง	888	5.26
การค้าส่งและค้าปลีก	5,223	3.93
การเงิน การธนาคาร	575	3.41
การบริการ	5,581	33.06
อื่น ๆ	1,328	7.86
รวม	16,882	100.00

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของผู้มีงานทำ
จำแนกตามหมวดอาชีพ ปี 2526 และ 2533

หมวดอาชีพ	จำนวนผู้มีงานทำปี 2526		จำนวนผู้มีงานทำปี 2533	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการค้า	3,144	24.15	4,830	28.61
ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ	3,072	23.60	2,630	15.59
อาชีพเกี่ยวกับการบริการ	805	6.18	2,525	14.96
อาชีพแรงงานเพื่อการผลิต	3,604	27.69	2,408	14.26
ผู้ปฏิบัติงานเสมียน	685	5.26	1,475	8.73
อาชีพเกษตร-ประมง	1,130	8.68	720	4.26
อาชีพเกี่ยวกับการขนส่ง	190	1.46	673	4.02
ผู้ปฏิบัติงานบริหาร	292	1.76	477	2.82
อื่น ๆ	158	1.21	1,140	6.75
รวม	13,017	100.00	16,882	100.00

ที่มา : กองวิจัย สำนักผังเมือง

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.4 จำนวนร้านค้าแยกตามประเภทกิจกรรมในเขตเทศบาลเมืองเชียงราย
ปี พ.ศ.2526 และ 2533

ประเภทการค้า และบริการ	พ.ศ.2526		พ.ศ.2533		การเปลี่ยนแปลง พ.ศ.2526-2533		
	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ	แห่ง	ร้อยละ	อัตราเพิ่มต่อปี
ค้าส่ง	8	0.94	12	0.92	4	50.00	7.14
ค้าปลีก	406	47.82	620	47.40	214	52.71	7.53
ค้าบริการ	363	42.76	567	43.35	204	56.19	3.02
ค้าส่ง-ปลีก	29	3.42	39	2.98	10	34.48	4.94
ค้าปลีก-บริการ	43	5.06	70	5.35	27	62.79	8.97
รวม	849	100	1,308	100	459	54.06	7.72

ที่มา : กองวิจัย สำนักงานผังเมือง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลเมืองเชียงราย
ระหว่างปี 2526-2533

ลำดับที่	ประเภทอุตสาหกรรม	กิจการอุตสาหกรรมปี 2526				กิจการอุตสาหกรรมปี 2533				การเปลี่ยนแปลงระหว่าง2526-2533			
		จำนวนสถานประกอบการ		จำนวนแรงงาน		จำนวนสถานประกอบการ		จำนวนแรงงาน		จำนวนสถานประกอบการ		จำนวนแรงงาน	
		แห่ง	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	แห่ง	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	แห่ง	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
1	ซ่อมเครื่องจักร-เครื่องยนต์	10	16.39	42	8.04	58	42.96	247	43.41	48	68.57	205	69.73
2	ผลิตภัณฑ์จากโลหะ	-	-	-	-	18	13.33	53	9.31	-	-	-	-
3	ผลิตอาหารและเครื่องดื่ม	15	24.59	181	22.80	17	12.59	97	17.05	2	1.907	-84	-6.62
4	อุปกรณ์ไฟฟ้าทั่วไป	-	-	-	-	15	11.11	14	2.46	-	-	-	-
5	ผลิตภัณฑ์จากโลหะ	6	9.84	28	5.36	10	7.41	61	10.72	4	9.52	33	16.83
6	โรงพิมพ์	7	7.07	23	4.41	6	4.45	28	4.92	-1	-2.04	5	3.11
7	ผลิตภัณฑ์จากไม้	-	-	-	-	5	3.71	29	5.6	-	-	-	-
8	โรงสี	19	31.15	185	35.44	3	2.22	34	5.98	-16	-12.03	-151	-11.60
9	อื่น ๆ	3	4.92	33	6.32	3	2.22	6	1.05	-	-	-27	-11.68
รวม		61	100	522	1004	135	100	569	1001	74	17.33	47	1.28

ที่มา : กองวิจัย สำนักงานเมือง

การคลังท้องถิ่น

1. การเงินของเทศบาลเมืองเชียงราย

1.1 รายรับ

รายรับของเทศบาลเมืองเพิ่มขึ้นติดต่อกันทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2529 ถึงปี 2533 อัตราเพิ่มของรายรับโดยเฉลี่ยช่วงปี พ.ศ.2529-2533 เท่ากับร้อยละ 16.34 แหล่งรายรับที่สำคัญในช่วงปี พ.ศ.2529-2533 มีรูปแบบเหมือนกัน และจัดลำดับความสำคัญตามลำดับ วัตถุประสงค์นี้ คือ

- ภาษีอากร
- เงินอุดหนุนและอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ
- ทรัพย์สิน

รายรับของเทศบาลในรูปค่าธรรมเนียม ค่าปรับ เบ็ดเตล็ด และสาธารณูปโภค มีความสำคัญลดลงตามลำดับ

มีข้อสังเกตว่า รายรับของเทศบาลในรูปของเงินอุดหนุนทั่วไป ลดลงตามลำดับ ตั้งแต่ ปี 2529-2533 จากร้อยละ 5.76 ในปี 2529 ลดลงตามลำดับจนเป็นร้อยละ 3.41 ในปี 2533 ซึ่งอาจเป็นเพราะ

- ประชากรในเขตเทศบาลลดลง เนื่องจากมีการอพยพออกมาก
- ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมือง แต่ยังไม่ได้แจ้งย้ายสำมะโนครัว

ให้ถูกต้องตามกฎหมายอยู่เป็นจำนวนมาก ทำให้จำนวนประชากรในเขตเทศบาลน้อยกว่าความเป็นจริง ซึ่งทั้งสองสาเหตุนี้ทำให้เทศบาลได้รับเงินอุดหนุนทั่วไป ซึ่งจ่ายให้เทศบาลตามจำนวนประชากรที่ปรากฏในทะเบียนราษฎรเท่านั้น เมื่อพิจารณาอัตราเพิ่มของรายรับของเทศบาลพบว่า อัตราเพิ่มโดยเฉลี่ยในช่วงปี 2529-2533 ของประเภทรายรับ 4 อันดับแรก ได้แก่

- เงินอุดหนุนและอื่น ๆ
- ค่าธรรมเนียมและค่าปรับ
- สาธารณูปโภค
- ภาษีอากร

ตารางที่ 4.6 รายรับประเภทต่าง ๆ ปี พ.ศ.2529-2533 เทศบาลเมืองเชียงราย (หน่วย : บาท)

ประเภทรายรับ	ปี พ.ศ.				
	2529	2530	2531	2532	2533
1. ภาษีอากร	23,320,680.04	25,868,046.64	28,711,360.85	30,542,295.27	41,032,859.21
2. ค่าธรรมเนียม, ค่าปรับ	1,828,341.94	2,102,087.14	2,414,332.40	2,544,074.55	4,362,599.00
3. ทรัพย์สิน	4,530,837.88	4,800,635.63	4,436,075.05	5,396,406.70	6,034,644.13
4. สาธารณูปโภค	351,003.96	424,135.26	932,428.51	498,816.21	413,272.91
5. เชื้อเพลิง	1,829,150.62	1,497,872.20	1,573,949.52	1,274,662.00	1,670,310.80
6. เงินอุดหนุนและอื่น ๆ	9,336,026.74	19,209,056.44	10,463,861.70	24,217,995.40	17,972,540.34
6.1 อุดหนุนทั่วไป	2,374,707.50	2,333,039.00	2,379,202.00	2,379,422.00	2,437,305.00
6.2 อุดหนุนเฉพาะกิจ	6,110,553.24	6,303,563.73	6,586,659.70	9,633,573.40	11,537,235.34
6.3 เงินสะสม	850,766.00	10,572,453.71	1,498,000.00	12,205,000.00	3,998,000.00
6.4 เงินกู้	-	-	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	41,196,041.18	53,901,833.31	58,995,869.73	64,574,250.13	71,486,226.39

ที่มา : กองคลังส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง สำนักงานเทศบาลเมืองเชียงราย

ตารางที่ 4.7 สัดส่วนและอัตราเพิ่มของรายรับประเภทต่าง ๆ ปี พ.ศ.2529-2533 เทศบาลเมืองเชียงราย (หน่วย : %)

ประเภทรายรับ	สัดส่วน (%)					อัตราเพิ่ม					อัตราเพิ่ม เฉลี่ยต่อปี (%)
	2529	2530	2531	2532	2533	2528-29	2529-30	2530-31	2531-32	2532-33	
1. ภาษีอากร	56.61	47.99	58.68	48.04	57.40	14.90	10.92	10.99	6.32	34.35	15.50
2. ค่าธรรมเนียม, ค่าปรับ	3.45	3.90	4.93	4.16	6.10	4.75	14.93	14.85	9.52	65.00	21.81
3. ทรัพย์สิน	11.00	8.91	9.07	8.49	8.44	36.52	5.96	-7.60	21.65	11.83	13.67
4. สาธารณูปโภค	0.85	0.75	1.51	0.78	0.58	30.99	20.83	199.84	-46.50	-17.15	21.60
5. เบ็ดเตล็ด	4.44	2.75	4.03	2.00	2.34	-2.87	-18.11	31.78	-35.43	31.04	1.28
6. เงินอุดหนุนและอื่น ๆ	22.66	35.64	21.38	36.52	25.14	-33.72	105.75	-45.53	121.89	-22.59	25.16
6.1 อุดหนุนทั่วไป	5.76	4.33	4.86	3.74	3.41	1.96	-1.76	1.98	0.01	2.43	1.28
6.2 อุดหนุนเฉพาะกิจ	14.83	11.69	13.46	13.58	16.14	-6.25	3.15	4.49	31.08	19.76	10.45
6.3 เงินสะสม	2.07	19.61	3.06	19.20	5.59	-93.76	1142.70	-85.53	714.75	-67.24	322.18
6.4 เงินกู้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	-0.97	30.84	9.45	29.92	12.44	16.34

ที่มา : กองวิจัย สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย สำนักงานเทศบาลเมืองเชียงราย

มีข้อสังเกตดังต่อไปนี้

- รายรับที่สำคัญของเทศบาลมาจากเงินอุดหนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ซึ่งมีอัตราเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 10.45 ต่อปี แต่เงินอุดหนุนทั่วไปมีอัตราเพิ่มเพียงร้อยละ 1.28 ต่อปี

- อัตราการเพิ่มของรายรับในรูปของเงินสะสมสูงมาก
- เทศบาลไม่มีรายรับในรูปเงินกู้เลย
- อัตราเพิ่มของภาษีอากรต่ำเมื่อเทียบกับเงินอุดหนุน ค่าธรรมเนียมและค่าปรับ และสาธารณูปโภค ซึ่งรายรับประเภทนี้ควรเป็นแหล่งรายรับที่สำคัญมากของเทศบาลซึ่งเป็นเครื่องชี้ให้เห็นความสามารถในการพึ่งตนเองทางการเงินของเทศบาล ที่รายรับประเภทนี้มีอัตราเพิ่มในอันดับ อาจเป็นเพราะยังขาดประสิทธิภาพในการจัดเก็บ การติดตามและการลงโทษผู้หลีกเลี่ยงภาษี

1.2 รายจ่าย

รายจ่ายของเทศบาลเพิ่มขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี 2529 จนถึงปี 2533 ยกเว้นปี 2531 ที่ลดลง อัตราเพิ่มของรายจ่ายเฉลี่ยร้อยละ 15.10 ต่อปี

รายจ่ายที่สำคัญ 4 อันดับแรก ได้แก่

- เงินเดือน ค่าจ้างประจำ และค่าจ้างชั่วคราว
- ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย และวัสดุ
- ค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
- รายจ่ายพิเศษ

เห็นได้ว่า เทศบาลมีรายจ่ายในการดำเนินงานประจำในรูปเงินเดือน ค่าจ้างประจำ และค่าจ้างชั่วคราวสูงมาก เมื่อเทียบกับรายจ่ายเพื่อการลงทุนในรูปของค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง (ดูตารางที่ 4.8 และ 4.9) แสดงว่ารายจ่ายของเทศบาลเพื่อการลงทุนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นมีน้อยกว่ารายจ่ายในการดำเนินงานประจำ ซึ่งหากตัดรายจ่ายหลังลงได้ จะทำให้มีเงินเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้น นอกจากนี้รายจ่ายในการดำเนินงานประจำของเทศบาลในรูปของค่าตอบแทน ค่าใช้จ่ายและวัสดุก็สูงมาก ซึ่งอาจเกิดจากการใช้วัสดุอย่างสิ้นเปลืองก็เป็นได้

ตารางที่ 4.8 ราชจ่ายประเภทต่าง ๆ ปี พ.ศ.2529-2533 เทศบาลเมืองเชียงราย (หน่วย : บาท)

ประเภทราชจ่าย	ปี พ.ศ.				
	2529	2530	2531	2532	2533
1. ราชจ่ายจากงบกลาง	1,218,552.98	739,947.40	1,396,239.40	1,437,556.56	1,968,246.00
2. เงินเดือนค่าจ้างประจำ และค่าจ้างชั่วคราว	9,129,148.23	9,325,284.85	11,137,517.84	13,830,754.59	17,520,289.27
3. ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย และวัสดุ	7,942,348.92	7,955,412.87	9,197,633.86	8,986,867.45	10,935,346.74
4. ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และ สิ่งก่อสร้าง	7,329,535.00	9,584,260.00	7,103,815.00	9,873,480.00	17,203,095.00
5. เงินอุดหนุนอื่น ๆ	1,280,134.82	1,294,260.71	835,868.25	1,163,250.60	1,848,185.55
6. ราชจ่ายพิเศษ	6,963,798.74	16,948,786.44	8,084,656.40	20,838,873.40	15,535,235.34
6.1 อุดหนุนเฉพาะกิจ	6,113,032.74	6,376,332.73	6,586,655.70	8,633,873.40	11,537,235.34
6.2 เงินสะสม	850,766.00	10,572,453.71	1,498,000.70	12,205,000.00	3,998,000.00
6.3 เงินกู้	-	-	-	-	-
6.4 อื่น ๆ	-	-	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	33,863,518.69	45,847,952.27	37,755,730.75	56,130,782.60	65,010,397.90

ที่มา : กองคลังส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง สำนักงานเทศบาลเมืองเชียงราย

ตารางที่ 4.9 สัดส่วนและอัตราเพิ่มของรายจ่ายประเภทต่าง ๆ ปี พ.ศ.2529-2533 เทศบาลเมืองเชียงราย (หน่วย : %)

ประเภทรายจ่าย	สัดส่วน (%)					อัตราเพิ่ม					อัตราเพิ่ม เฉลี่ยต่อปี (%)
	2529	2530	2531	2532	2533	2528-29	2529-30	2530-31	2531-32	2532-33	
1. รายจ่ายจากงบกลาง	1.61	2.61	3.70	2.56	3.03	-33.14	-39.28	88.69	2.98	36.92	11.23
2. เงินเดือนค่าจ้างประจำ และค่าจ้างชั่วคราว	27.04	20.34	29.50	24.64	26.95	4.68	2.15	19.43	24.18	26.68	15.42
3. ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย และวัสดุ	23.23	17.35	24.36	16.01	16.82	6.92	1.44	15.62	-2.29	21.68	8.67
4. ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และ สิ่งก่อสร้าง	21.71	20.90	18.82	19.59	26.46	52.62	30.76	-28.88	36.99	74.24	33.75
5. เงินอุดหนุนและอื่น ๆ	3.79	2.82	2.21	2.07	2.84	-36.21	1.10	-35.42	39.17	58.88	5.50
6. รายจ่ายพิเศษ	20.63	36.97	21.41	37.13	23.90	-40.42	143.38	-52.30	157.76	-25.45	36.59
6.1 อุดหนุนเฉพาะกิจ	18.11	13.91	17.45	15.38	17.75	-5.21	4.31	3.30	31.08	33.63	13.42
6.2 เงินสะสม	2.52	23.06	3.97	21.74	6.15	-83.76	1142.70	-85.83	714.75	-67.24	324.12
6.3 เงินกู้	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.4 อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม (%)	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	-7.15	35.79	-17.65	48.67	15.82	15.10

ที่มา : กองวิจัย สำนักงานเมือง กระทรวงมหาดไทย สำนักงานเทศบาลเมืองเชียงราย

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบรายรับและรายจ่าย ปี 2529-2533

เทศบาลเมืองเชียงราย

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี ประเภท	2529	2530	2531	2532	2533
รายรับ	41,196,341	53,902,018	48,932,088	63,574,550	71,486,230
รายจ่าย	33,763,499	45,847,954	37,755,754	56,131,083	65,010,395
รายรับ มากกว่า รายจ่าย	7,432,842	8,054,064	11,176,254	7,443,467	6,475,832

ที่มา : รายงานวิจัยเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมเมืองเชียงราย สำนักผังเมือง
กระทรวงมหาดไทย

- 1.3 สถานะทางการเงินของเทศบาลเมืองเชียงรายมีความมั่นคงพอสมควร ดูได้จาก
- รายรับมากกว่ารายจ่ายทุกปี นับตั้งแต่ปี 2529-2533
 - เทศบาลมีเงินฝากกับธนาคาร และกองทุนส่งเสริมการเทศบาลเพิ่มจาก 39 ล้านบาทในปี 2531 เป็น 51 ล้านบาท ในปี 2534 คิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 9.29 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราเพิ่มที่น่าพอใจ เทศบาลสามารถใช้เงินสดสำรอง (Cash reserves = เงินฝากธนาคาร + เงินฝาก ก.ส.ท.) นี้ เป็นเงินค้ำประกันเงินกู้จากสถาบันการเงินเพื่อนำมาลงทุน เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างดี

ตารางที่ 4.11 เงินฝากธนาคาร และ ก.ส.ท.

ปี	(1) เงินฝากธนาคาร	(2) อัตราเพิ่ม ของ (1) (%)	(3) เงินฝาก ก.ส.ท.	(4) อัตราเพิ่ม ของ (3) (%)	(5) เงินฝากธนาคาร และ ก.ส.ท.	(6) อัตราเพิ่ม ของ (5) (%)
2531	32,403,727.00	-	6,797,913.94	-	39,201,641.59	-
2532	31,621,794.72	-2.41	7,915,538.94	16.44	39,537,333.66	0.01
2533	34,640,859.03	9.55	8,659,884.94	9.40	43,300,743.97	9.52
2534	41,929,423.99	21.04	9,307,467.94	7.48	51,236,891.93	18.33
อัตราเพิ่มเฉลี่ยต่อปี (%)		9.39		11.11		9.29

ที่มา : กองคลัง เทศบาลเมืองเชียงราย

1.4 ปัญหาด้านการจัดเก็บรายได้

ถึงแม้ว่าเทศบาลเมืองเชียงรายได้จัดทำแผนที่ภาษี เพื่อให้เทศบาลสามารถจัดเก็บภาษีอย่างทั่วถึง เพื่อให้มีรายรับเพิ่มขึ้น แต่เป็นธรรมชาติของมนุษย์ทุกชาติทุกภาษาที่ชอบจะเลี่ยงการเสียภาษี ที่เชียงรายก็เช่นกัน เทศบาลยังไม่สามารถจัดเก็บรายได้อย่างทั่วถึงและเก็บได้เต็มที่ ในแต่ละปีที่ผ่านมาจะมีผู้ค้างชำระภาษีเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 4.12 จำนวนผู้ค้างชำระภาษี ปี 2531 และปี 2533 เทศบาลเมืองเชียงราย

ประเภท	2531 ^{1/}		2533 ^{2/}	
	จำนวน(ราย)	จำนวนเงิน(บาท)	จำนวน(ราย)	จำนวนเงิน(บาท)
1. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	72	1,015,785	40	1,043,000
2. ภาษีบำรุงท้องที่	101	57,977	8	3,175

ที่มา : ^{1/} งบแสดงฐานะการเงินประจำปีงบประมาณ 2531 เทศบาลเมืองเชียงราย

^{2/} งานวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักปลัดเทศบาล แผนพัฒนาเทศบาลเมืองเชียงราย
ระยะปานกลาง 5 ปี (พ.ศ.2535-2539)

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า แม้จำนวนผู้ค้างชำระภาษีโรงเรือนและที่ดิน ปี 2533 ลดลงจาก ปี 2531 แต่จำนวนเงินภาษีที่ค้างชำระก็ยังคงเดิมแต่จำนวนผู้ค้างชำระภาษีบำรุงท้องที่ และจำนวนเงินที่ค้างภาษีนี้อาจลดลงอย่างเห็นได้ชัดในช่วง 2531-2533 แสดงว่าเทศบาลมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บมากขึ้น หรืออาจเป็นเพราะประชาชนให้ความร่วมมือในการเสียภาษีนี้อย่างเป็นได้

ลักษณะทางสังคม ประชากร

จากการสำรวจโดยกองวิจัย สำนักผังเมือง ปี พ.ศ. 2533 พบว่า เทศบาลเมือง-เชียงรายมีประชากรจำนวน 38,075 คน และประมาณร้อยละ 79.11 เป็นประชากรในพื้นที่โดยกำเนิด และร้อยละ 20.89 เป็นประชากรจากต่างถิ่นที่โยกย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ ด้วยเหตุผลต่าง ๆ อาทิเช่น ย้ายเข้ามาเพื่อประกอบอาชีพหรือหางานทำ หรือย้ายตามคู่สมรส เป็นต้น

ในด้านเชื้อชาติ ประชากรร้อยละ 95.52 เป็นผู้มีเชื้อชาติไทย รองลงมาได้แก่ จีน อินเดีย ญวน คิดเป็นร้อยละ 2.79, 0.23 และ 0.20 ตามลำดับ

การนับถือศาสนา ส่วนใหญ่ร้อยละ 95.52 นับถือศาสนาพุทธรองลงมาได้แก่ อิสลาม และคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 2.44 และ 2.04 ตามลำดับ

การอ่านออกเขียนได้ จากการสำรวจประชากรในเขตเทศบาลฯ ส่วนใหญ่ร้อยละ 84.69 เป็นผู้ที่สามารถอ่านออกเขียนได้ และร้อยละ 15.31 เป็นผู้ไม่สามารถอ่านเขียนได้

ขนาดและประเภทของครัวเรือน ในปี พ.ศ.2533 เทศบาลฯ มีประชากรอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวทั้งสิ้น 10,843 ครอบครัว คิดโดยเฉลี่ยประมาณ 3.5 คนต่อครอบครัว

1. ขนาดและการกระจายตัวของประชากร

เทศบาลเมืองเชียงรายเมื่อสิ้นปี 2529 มีประชากร 37,847 คน และลดลงเหลือ 35,270 คน ในปี 2534 (ข้อมูลจากสำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง) เมื่อพิจารณาในหน่วยพื้นที่ศึกษา (ข้อมูลจากกองวิจัย สำนักผังเมือง ปี 2533) พบว่าหน่วยที่ 3 มีประชากรมากที่สุด เพราะเป็นพื้นที่บ้านพักอาศัย และบางบริเวณจะมีประชากรอยู่กันหนาแน่น รองลงมาพื้นที่หน่วยที่ 2 เป็นพื้นที่มีบ้านพักอาศัยต่อเนื่องจากย่านการค้า และพื้นที่หน่วยที่ 1 ยังเป็นย่านการค้าของชุมชน หรือคิดเป็นร้อยละ 51.50, 34.75 และ 13.75 ตามลำดับ

2. ความหนาแน่นประชากร

ในปี พ.ศ.2529 เทศบาลเมืองเชียงรายมีความหนาแน่นของประชากรทั้งหมด 3,554 คนต่อตารางกิโลเมตร และลดลงเหลือ 3,312 คนต่อตารางกิโลเมตรในปี 2534 เมื่อพิจารณาจากหน่วยพื้นที่ศึกษาพบว่าหน่วยที่ 1 (ย่านการค้า) ประชากรมีความหนาแน่นที่สุด รองลงมาพื้นที่หน่วยที่ 2 (พักอาศัยหนาแน่นปานกลาง) และพื้นที่หน่วยที่ 3 (พักอาศัยหนาแน่นเบาบาง) มีความหนาแน่นของประชากรประมาณ 4,057, 3,926 และ 3,273 คนต่อตารางกิโลเมตร

3. การเปลี่ยนแปลงประชากร

ลักษณะการเปลี่ยนแปลงประชากรของเทศบาลเมืองเชียงราย คล้ายกับเทศบาลเมืองอื่น ๆ กล่าวคือ มีโรงพยาบาลตั้งอยู่ในเขตเทศบาลนอกจากจะให้บริการแก่ประชากรภายในเขตเทศบาลแล้ว ประชากรจากภายนอกก็เข้ามาใช้บริการ ดังจะเห็นจากอัตราการเกิดค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นไปในขณะที่อัตราการอพยพออกสูงเช่นเดียวกันในแต่ละปี ด้วยอัตราการตายปกติ

สำหรับการย้ายเข้านั้นค่อนข้างปกติ แต่สภาพความเป็นจริงมีกลุ่มประชากรที่เข้ามาอยู่อาศัยโดยไม่ได้ย้ายทะเบียนบ้านเข้ามาเป็นจำนวนมาก ส่วนการอพยพออกนั้นนอกจากจะเป็นประชากรภายนอกเขตเทศบาลเข้ามาใช้บริการของโรงพยาบาลแล้วแจ้งย้ายออกไปก็ยังมีประชากรที่อยู่ในเขตเทศบาลย้ายออกไปเช่นเดียวกัน ส่วนใหญ่ออกไปประกอบอาชีพในเมืองอื่น ๆ รองลงมา ก็เพื่อการศึกษา

4. การคาดประมาณประชากรในอนาคต

พิจารณาจากแนวโน้มการขยายตัวของประชากรในอดีต เพื่อนำมาเป็นสมมติฐานในการคาดประมาณของประชากรในอนาคต โดยใช้สูตร $P_n = P_0 e^{rn}$

การขยายตัวของประชากรในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองเชียงราย เท่าที่เป็นมาในอดีตพบว่าการขยายตัวน้อยมาก ทั้งนี้เนื่องจากโครงสร้างการผลิตของจังหวัดเชียงรายขึ้นอยู่กับ การเกษตรกรรมเป็นหลัก ขณะที่การผลิตในสาขาหัตถกรรมและตติยกรรม ซึ่งเป็นระบบการผลิตที่ต้อง ใช้แรงงานจำนวนมาก และเป็นการผลิตแบบต่อเนื่องมีการขยายตัวต่ำ เป็นผลทำให้พื้นที่ที่มีแรง ดึงดูดทางประชากรต่ำ ซึ่งหมายถึงว่าการเพิ่มของประชากรโดยการย้ายถิ่นเข้าจะมีไม่มากนักการ เพิ่มประชากรส่วนใหญ่จะเป็นการเพิ่มโดยธรรมชาติ และเนื่องจากผลของการที่จังหวัดเชียงราย เป็นจังหวัดกลุ่มแรกในประเทศไทย ที่มีการนำโครงการการวางแผนครอบครัวมาทดลองใช้และ ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ทำให้อัตราเพิ่มตามธรรมชาติในพื้นที่มีอัตราที่ต่ำลงโดยตลอด ซึ่งจากเหตุผลทั้งสองประการดังกล่าวจึงทำให้ภาพรวมของการขยายตัวของประชากรในพื้นที่มีน้อย แม้ว่าในระยะ 4-5 ปีที่ผ่านมาโครงสร้างการผลิตของจังหวัดเชียงรายจะเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ มีการขยายตัวของการผลิตในสาขาหัตถกรรมเพิ่มขึ้น เนื่องมาจากการส่งเสริมโยบาย การท่องเที่ยว ทำให้มีประชากรจากที่อื่นย้ายเข้าอยู่อาศัยในเขตเทศบาลฯ เพิ่มขึ้นแต่ขณะเดียวกัน ผลจากการที่มีการกว้านซื้อที่ดินในเขตเมืองเพื่อนำไปลงทุนในธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการ ท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ทำให้ประชาชนที่เคยมีที่ดินอยู่ในเขตเทศบาลฯ และได้ขายที่ดินให้ แก่นักลงทุนไปแล้ว ต้องย้ายออกไปอยู่ที่อื่น เป็นผลให้อัตราการขยายตัวของประชากรมีการ เปลี่ยนแปลงแบบไม่สม่ำเสมอ (มีทั้งเพิ่มและลดสลับกัน) และมีแนวโน้มว่าลดลงกว่าที่เคยเป็น มาในอดีต

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลทะเบียนราษฎร จะทำให้เห็นภาพของการขยายตัวของ ประชากรในเขตเทศบาลเมืองเชียงรายในอดีตได้ว่าช่วงที่มีการขยายตัวของประชากรสูงมาก ได้ แก่ช่วง พ.ศ. 2519-2525 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการขยายเขตเทศบาลเมืองเชียงรายครั้งสุดท้ายมีอัตรา การเพิ่มของประชากรเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 3.04 ต่อปี แต่หลังจากปี พ.ศ. 2525 มาจนกระทั่งถึง ปัจจุบันอัตราเพิ่มประชากรเป็นไปแบบไม่สม่ำเสมอ มีการเพิ่มและลดประชากรตลอดเวลาในช่วง เวลาดังกล่าวนี้ และเมื่อดูโดยภาพรวมของการขยายตัวของประชากรในเขตเทศบาลเมืองเชียง- ราชตั้งแต่พ.ศ. 2519-2534 แล้วจะพบว่าอัตราเพิ่มประชากรเฉลี่ยต่อปีมีเพียงร้อยละ 0.10 ต่อปี

เท่านั้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงโครงการพัฒนาในอนาคต ที่ยังคงเน้นอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ทำให้คาดได้ว่าพื้นที่เขตเทศบาลจะมีแรงดึงดูดทางประชากร เพิ่มสูงขึ้นกว่าช่วง พ.ศ. 2525-2534 แต่ก็คงจะไม่สูงมากเหมือนช่วงที่ขยายเขตเทศบาลฯ ใหม่ (พ.ศ. 2519-2525) ทั้งนี้เพราะมีความจำกัดในด้านพื้นที่ที่จะรองรับประชากร และมีเงื่อนไขในเรื่องของราคาที่ดินที่สูงขึ้น ดังนั้นคาดว่าอัตราการเพิ่มประชากรจะเป็นประมาณไม่เกินร้อยละ 2.06 ต่อปี โดยพิจารณาจากอัตราการเพิ่มของประชากรช่วงปี 2512-2516 และ ปี 2519-2525 เป็น อัตราเฉลี่ยในการคาดประมาณประชากรในอนาคต

ตารางที่ 4.13 ความหนาแน่นประชากรเมืองเชียงราย ปี 2533
(พิจารณาหน่วยย่อยพื้นที่ศึกษา)

หน่วยพื้นที่	พื้นที่		ประชากร	ร้อยละ	ความหนาแน่นประชากร	
	ตร.กม.	ไร่			คน/ตร.กม.	คน/ไร่
1	1.29	806.25	5,234	13.75	4,057	3.5
2	3.37	2,106.25	13,232	34.75	3,926	6.3
3	5.99	3,743.75	19,609	51.50	3,273	5.2
รวม	10.65	6,656.25	38,075	100.00	3,575	5.7

ที่มา : กองวิจัย สำนักผังเมือง

ตารางที่ 4.14 การเปลี่ยนแปลงประชากรเทศบาลเมืองเชียงราย ปี 2528-2534

ปี พ.ศ.	ประชากร	การเพิ่มโดยธรรมชาติ			การเพิ่มโดยการอพยพ			การ เปลี่ยนแปลง ร้อยละ
		อัตราเกิด พันละ	อัตราตาย พันละ	อัตราเพิ่ม สุทธิ	อัตราย้าย เข้า พันละ	อัตราย้าย ออก พันละ	อัตราย้าย ถิ่น สุทธิ	
2528	38,028	97.51	4.25	93.23	109.79	190.76	- 80.93	-
2529	37,847	108.25	5.77	102.48	107.54	207.49	- 93.95	-0.48
2530	37,737	110.55	7.83	102.72	92.50	199.03	-106.47	-0.29
2531	35,687	101.63	9.23	92.40	102.80	251.26	-143.54	-4.48
2532	36,994	168.32	15.98	152.34	141.04	272.90	-131.86	1.99
2533	36,552	142.37	6.21	136.16	145.40	276.53	-131.82	0.43
2534	35,270	108.05	7.03	101.02	115.70	252.42	-131.13	-0.04

ที่มา : สำนักงานกลางทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.15 จำนวนประชากรและความหนาแน่นเขตเทศบาลเมืองเชียงรายในอนาคต

ปี พ.ศ.	อัตราการขยายตัว ร้อยละ 2.06 ต่อปี	ความหนาแน่นประชากร	
		คน/ตร.กม.	คน/ไร่
2534	35,270	3,311	5.3
2539	39,096	3,670	5.8
2544	43,338	4,069	6.5
2549	48,040	4,510	7.2
2554	53,252	5,000	8.0

หมายเหตุ :- อัตราเพิ่ม 2.06% ต่อปีเป็นอัตราเฉลี่ยของอัตราเพิ่มสูงสุด 3.04% ต่อปี กับอัตราต่ำสุด 1.07% ต่อปี

5. การกระจายตัวของประชากรกับพื้นที่

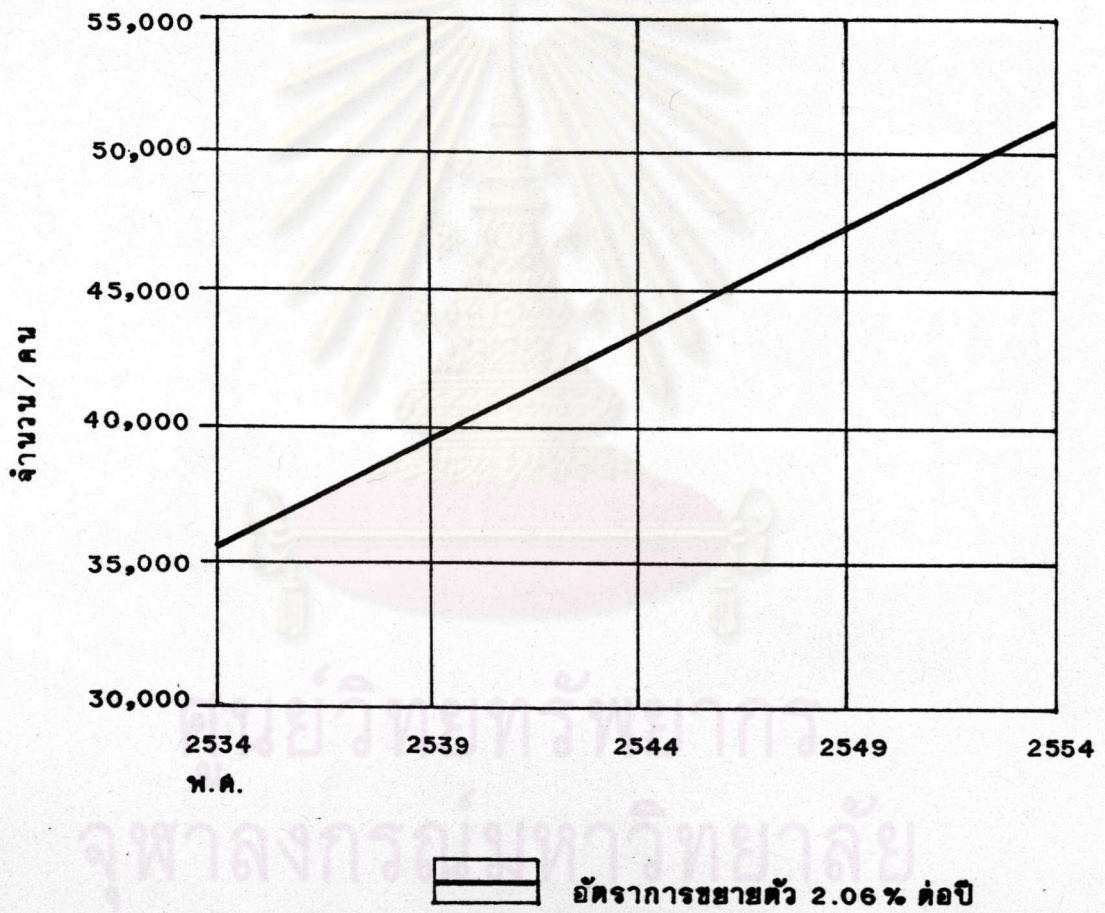
จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่กับประชากรของอำเภอเมืองเชียงราย โดยใช้ข้อมูลจำนวนประชากรระดับตำบลในปี พ.ศ. 2529, 2534 ด้วยวิธี Lorenze Curve โดยการ Plot ค่าอัตราร้อยละสะสมของพื้นที่กับอัตราร้อยละสะสมของประชากร พิจารณาจาก

1. ถ้าเส้นโค้งเข้าหากจุดที่แกนทั้งสองตัดกันมากเท่าใด แสดงถึงการรวมตัวของประชากรมากเท่านั้น

2. ถ้าเส้นเชื่อมปลายแกนทั้งสองห่างออกจากจุดตัดแกนทั้งสองมากเท่าใด แสดงถึงการกระจายตัวของประชากรในพื้นที่มากเท่านั้น

พบว่า ค่าดัชนีการกระจายตัวของประชากรในปี พ.ศ.2529, 2534 มีค่าเท่ากับ -0.1284 และ -0.1826 ตามลำดับ แสดงว่าประชากรมีการกระจายตัวจากเขตเทศบาลเมืองเชียงรายไปในตำบลอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงด้วย แสดงให้เห็นถึงพื้นที่เทศบาลเมืองเชียงรายได้รับการพัฒนา มีความหนาแน่นของประชากรที่เพิ่มขึ้น จึงต้องมีการกระจายตัวไปยังตำบลอื่น ๆ ในขณะที่ประชากรในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองเชียงรายในปี พ.ศ.2529-2534 มีการกระจายตัวในพื้นที่ของตัวเองน้อยลง

แผนภูมิที่ 4.1 การขยายตัวของประชากรในอนาคต
เทศบาลเมืองเชียงราย

ตารางที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่และประชากรอำเภอเมืองเชียงราย ปี พ.ศ.2529, 2534

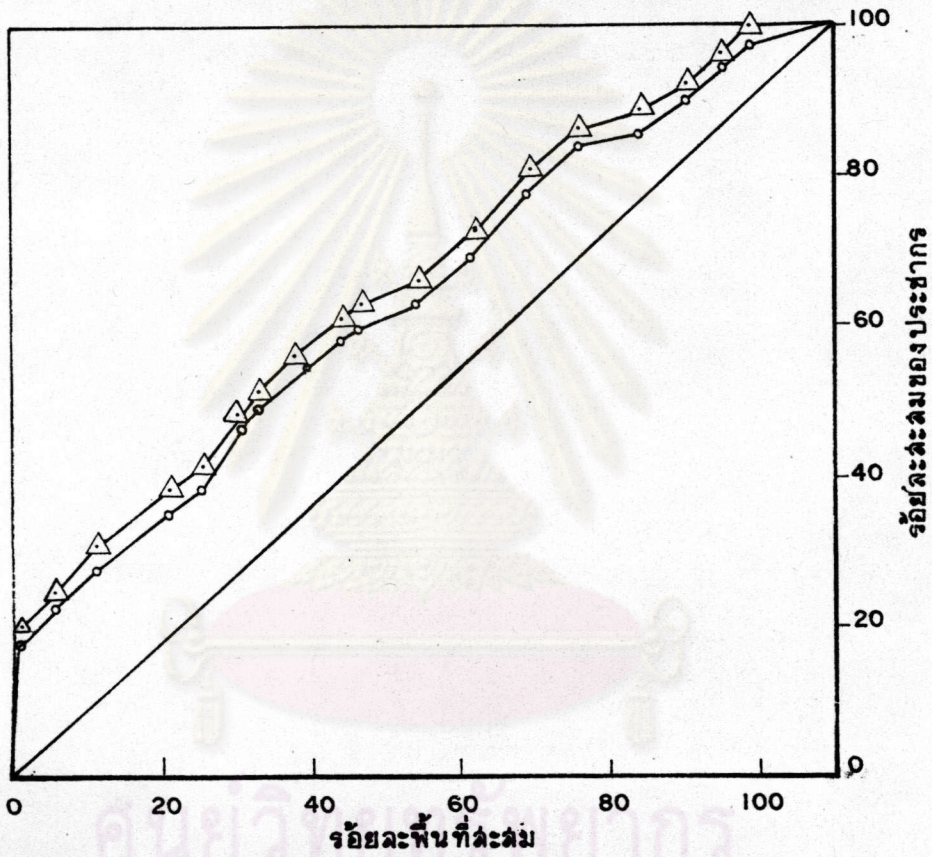
เขตการปกครอง	ความหนาแน่น		พื้นที่			ประชากรปี 2529			ประชากรปี 2524		
	2529	2534	ตร.กม.	ร้อยละ	ร้อยละ สะสม	คน	ร้อยละ	ร้อยละ สะสม	คน	ร้อยละ	ร้อยละ สะสม
เทศบาลเมืองเชียงราย	3,554	3,312	10.65	0.65	0.65	37,847	19.02	19.02	35,270	17.07	17.07
ตำบลรอบเวียง	119	118	98.17	6.04	6.69	11,714	5.88	24.9	11,583	5.61	22.68
ตำบลบ้านคำ	98	89	115	7.08	13.77	11,301	5.68	30.58	10,280	4.98	27.66
ตำบลนางแล	139	148	116	7.15	20.92	16,169	8.12	38.7	17,204	8.33	35.99
ตำบลสันทราย	68	77	75.08	4.63	25.55	5,124	2.57	41.27	5,797	2.81	38.8
ตำบลริมกก	155	167	89	5.48	31.03	13,830	6.95	48.22	4,891	7.21	46.01
ตำบลท่าสาย	174	188	41.92	2.58	33.61	7,305	3.67	51.89	7,889	3.82	49.83
ตำบลดงมะตย	115	161	68.14	4.20	37.81	7,878	3.96	55.85	10,968	5.31	55.14
ตำบลแม่กรณ์	105	43	101.6	6.26	44.07	10,729	5.39	61.24	4,377	2.12	57.26
ตำบลบัวสลี	74	88	54.62	3.40	47.47	4,041	2.03	63.27	4,826	2.33	59.59
ตำบลป่าก๋อคำ	65	66	108	6.65	54.12	7,055	3.54	66.81	7,228	3.49	63.08
ตำบลแม่ยาว	90	104	122	7.52	61.64	11,010	5.53	72.34	12,781	6.19	69.27
ตำบลห้วยสัก	143	154	120	7.40	69.04	17,208	8.65	80.99	13,585	8.99	78.26
ตำบลแม่ข้าวต้ม	101	106	112	6.90	75.94	11,317	5.69	86.68	11,888	5.75	84.01
ตำบลห้วยชมภู	18	20	135	8.32	84.26	2,480	1.25	87.93	2,749	1.33	85.34
ตำบลคอนลาน	82	89	113	6.96	91.22	9,328	4.69	92.62	10,153	4.91	90.25
ตำบลป่าอ้อดอนชัย	120	131	69.38	4.27	95.49	8,345	4.19	96.81	9,068	4.39	94.64
ตำบลจอมหมอกแก้ว	133	142	47.88	2.95	98.44	6,359	3.19	100.00	6,831	3.31	97.95
ตำบลโป่งแพร่	-	169	25.4	1.56	100.00	-	-	-	4,236	2.05	100.00
รวม	122	127	1622.82	100.00	991.72	199,038	100.00	1119.12	206,598	100.00	1172.83

$$\text{ปี 2529 CI} = \frac{991.72 - 1119.12}{991.72}, \quad \text{ปี 2534 CI} = \frac{991.72 - 1172.83}{991.72}$$

$$= -0.1284$$

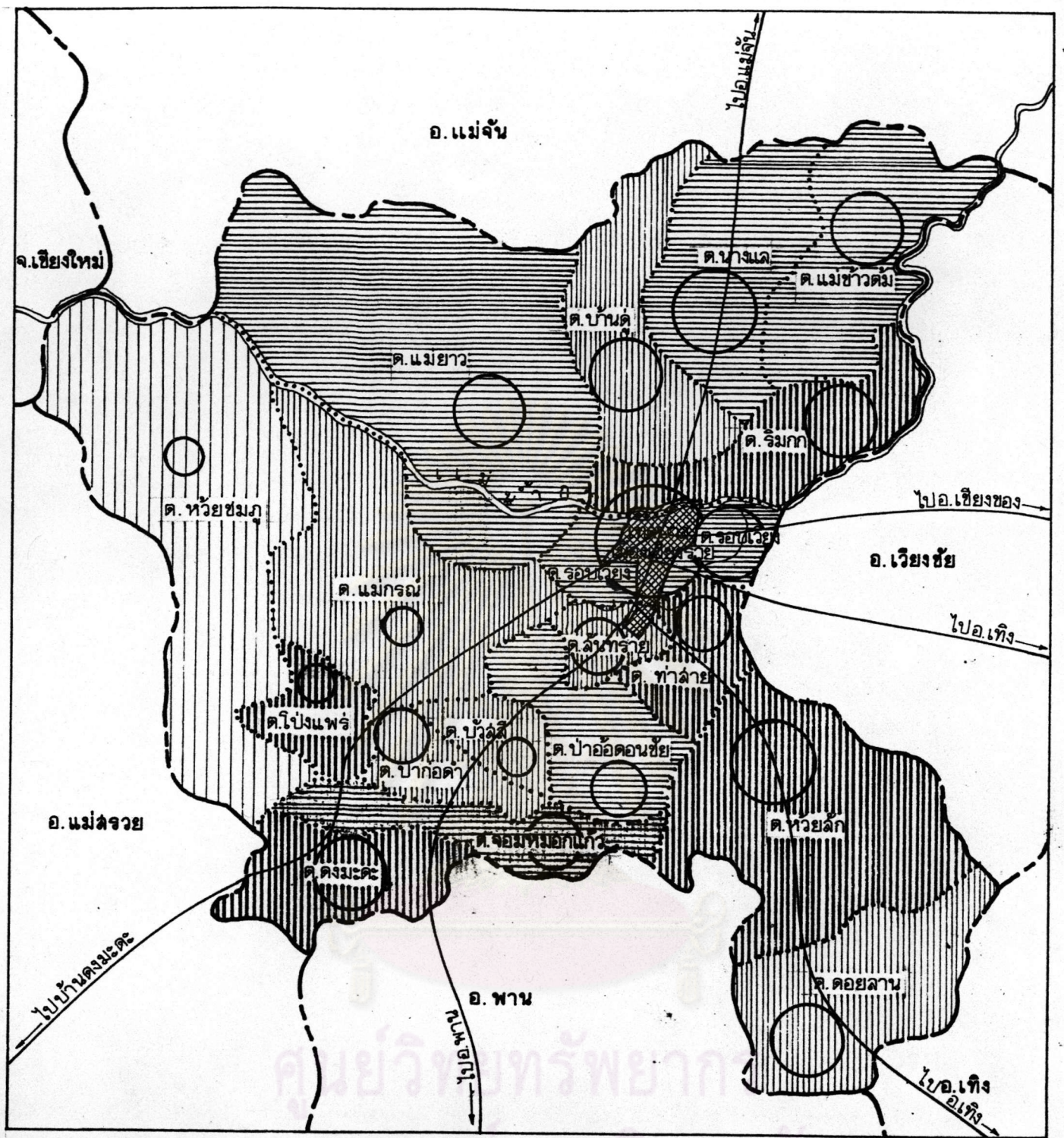
$$= -0.1826$$

แผนภูมิที่ 4.2 การกระจายตัวของประชากรกับอำเภอเมืองเชียงราย

—△— พ.ศ. 2529
—○— พ.ศ. 2534

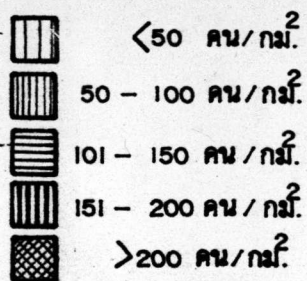
ชุดตารางประกอบ

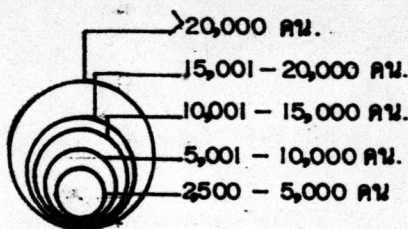
การศึกษาเพื่อเสนอแนวทางการใช้ที่ดินเมืองเชียงราย

แผนที่ 4.10

แสดง : ความหนาแน่นและขนาดประชากร พ.ศ.2534

ที่มา : กรมการปกครอง

สัญลักษณ์

